

ERDÉSZETI LAPOK

AZ ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET

LVI. ÉVF.

KÖZLÖNYE

5—6. FÜZET.

KIADJA: AZ ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET

Szerkeszti:

BUND KÁROLY

Megjelenik minden hó 1-én és 15-én. Előfizetési díj egy évre 16 korona

Az Orsz. Erd. Egyes. oly alapító tagjai, kik legalább 300 kor. alapítványt tettek, valamint a rendes tagok is 16 kor. évi tagsági díj fejében ingyen kapják. Azok az alapító tagok, kik 300 koronánál kevesebbet alapítottak, 6 kor. kedvezményes árt járathatják.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, Lipótváros, Alkotmány-utca 6. sz. II. em.

A lap irányával nem ellenkező hirdetések mérsékelt díjért közölhetnek.

(Telefon: 37—22.)

A tölgylisztharmat károsítása a vinkovcei, lippai és gödöllői kinestári erdőbirtokokon. *)

Irta: Dr. Tuzson János egyet. tanár.

1. A helyszínen tett megállapítások.

1. A vinkovcei főerdőhivatal kerületében a leginkább veszélyeztetett tölgyesek a Boszút, Sztudva és Szmogvicza folyók környékén vizsgáltattak meg. E területek évenként több hónapig árvíz alatt állanak, az 1915—1916. évben pedig közel 6 hónapig rendkívüli áradásnak voltak kitéve. Az illető részeket kezelő és őrző személyzet bemondásai szerint az utóbbi 10—12 év alatt 3—4 éves közökkel háromszor volt bennük erős hernyórágás. A hernyórágáson kívül fokozódó mértékben lepte el évenként ezeket az erdőrészeket a tölgyfa lisztharmatja (*Oidium quercinum* Thüm. = *Microsphaera quercina* Arn. et Foex). Hogy ez az idén is bekövetkezett, azt a közvetlen helyszíni megfigyelések is igazolták, még pedig úgy a 30—80 éves pusztuló félben levő erdőben, mint itt-ott szórva-

*) Ezt a hivatalos jelentést a földművelésügyi miniszter ur küldötte meg közlés végett.

Szerk.

nyosabban az egészen fiatal és a néhol szintén pusztuló 200—400 éves erdőkben is. A liztharmat fellépése jelenleg közepes, sőt a fiatalosokban csekély foku.

A leginkább megtámadott részekben, mint a „Blata“ erdő 60—80 éves, a „Malovanczi“ 40 éves részletein, valamint más szomszédos erdőkben is a fák koronája részben pusztuló félben van, nagyrészt azonban már teljesen elpusztult. A levágott törzsek keresztmetszetein meg lehetett állapítani, hogy növekedésük eléggé rendes, erőteljes volt; itt-ott azonban (kétségtelenül a hernyórágásos években) az évi növekedés hirtelen megcsappant. A növekedés legutolsó, hirtelen megakadása végül egy igen keskeny gyűrűben nyer kifejezést, mire azután a fa elpusztulása következett. Az ilyen fák szijácsa a gyökerektől a csucsig többnyire *egyenletesen* korhadásnak indult, amit a *Stercum hirsutum* Fr., *Daedalea quercina* és más gombák okoznak, amelyek nem mint élősködők, hanem mint saprophita gombák telepedtek a már elhalt, illetőleg elhalt félben levő fák szijácsába, hogy lassanként a gesztebe is behatoljanak.

A kevésbbé megtámadott fákon a korona valamelyes része még életben van, de a lombozat liztharmatos; az ilyenek törzsén is bekövetkezett a növekedés hirtelen megcsapparása, de a törzsek fája még él, nem korhadt. Az említett terület 30—80 éves erdőségei igen csekély kivétellel ilyen erősen megtámadott, még élő és egészen elhalt részletekből állanak. Az elhalás időpontja többnyire az 1914., 1915. és 1916. évre tehető, még pedig a *Debrinyi* erdőrész már nagyrészt 1914-ben elhalt, a *Blata* erdőrész ellenben főleg 1915-ben és 1916-ban. Egészen ép részt a bejárt területen alig találunk (pl. a *Debrinyi*-ben a vadászlak közelében). A „Szmogva“ vagyonszéki erdőben a 300—400 éves őstölgyesben is vannak kipusztuló félben levő és kipusztult részletek.

A szlavóniai állami tölgyes erdőkben ilyen módon mutatózó kipusztult és pusztuló félben levő részletek fatömege, a kezelő szakemberek becslése szerint, a tapasztaltak megbeszélésekor 200—500 ezer köbméterre tétetett.

A baj eredendő okaira vonatkozólag elsősorban is fontos, hogy a pusztulás a vinkovcei főerdőhivatal területén főleg a keleti, mélyebb fekvésű erdőgondnokságokban tapasztalható; legerőse-

ben pedig az említett Boszut és Sztudva folyók környezetén. Ezen kívül a magánterületeken is bizonyos fokozatok különböztethetők meg: némely részeken az erdő épebb, másokon erősebben megtámadott és nagy foltokban teljesen ki is pusztult. E részek összes jelenlegi és a multa nézve kipuhatható viszonyaiból meg lehetett állapítani, hogy a bajt mindenütt és egyaránt a hernyórágás *indította* meg. A tavaszi lombozattól megfosztott erdőrészek fái ugyanabban az évben másodszor is kihajtottak; ezeket a hajtásokat azonban ellepte a lisztharmat és az új lombozatot beteggé téve, lényegesen fokozta a bajt.

Teljes pusztulást ugyyszólván kivétel nélkül ott találtunk, ahol a terület mélyebb fekvésű és így nyirkosabb. Minthogy a szóban levő tölgyesekben nagyon csekély foku nivókülönbségekről van szó, főleg az aljnövényzet jelzi a vizenyős és kevésbé vizenyős területeket. Míg a magasabb fekvésű lapályokon az erdő alját a mérsékelt nyirkos erdők aljnövényzete jellemzi, addig a nyirkosabbakban a *Genista elatior* és *Rubus caesius* cserjék mellett *Chrysanthemum uliginosum* lép fel, az egészen vizenyős területeken pedig ezek is elmaradva, a *Polygonum mite* Schrk. (keserű fű), a *Gnaphalium uliginosum* (mocsári gyopár) és a *Scutellaria hastifolia* ritkásan álló példányai jelentkeznek. Utóbbi részeken a tölgyesek 80—90%-a teljesen kipusztult. (A szmogvai vagyonszéki erdőben a 300—400 évesek is.)

Ez a mindenütt ismétlődő körülmény kétségtelenné teszi, hogy — jóllehet a *Quercus pedunculata*, a híres szlavóniai tölgyesek bizonyossága szerint, áradásos, mély területen kitűnően fejlődik — a hernyórágástól és a rákövetkező lisztharmattól megtámadott erdők összes életműködéseikben meggyengülve, a túlságosan árvizes talajt nem bírják el. Fokozta ezt a hatást a szóban levő erdőkben az, hogy az 1915—16. évi árvíz rendkívül nagy volt és majdnem hat hónapig (októbertől márciusig) tartott.

Ezt a feltevést megerősíti az is, hogy a vinkovcei főerdőhivatal nyugati, magasabb fekvésű részében kisebb foku a baj, úgy hogy itt egészen kipusztult tölgyeseket alig észleltek, pedig itt is volt hernyórágás és lisztharmat is. De ugyanezt a feltevést erősíti meg az a körülmény is, hogy a lippai főerdőhivatal kerületében — a továbbiak szerint — igen nagyfoku a hernyórágás, a kései fagy és a lisztharmat okozta baj és daczára ennek egészen

kipusztult tölgyeseket itt még sem lehet találni. A lippai kerület egyes részei azonban csak itt-ott, rövidebb ideig (1—2 hétig) kerülnek víz alá és így a talaj általában szárazabb, illetőleg ebben a kerületben nincsenek hónapokon át elárasztott területek, úgy mint a vinkovcei kerületben. Önkéntelenül is felmerül itt az a kérdés, hogy vajjon a régi, híres szlavóniai őstölgyesek miért nem estek áldozatul, holott hernyórágás, árvizek — és valószínűleg liszt-harmat is — mindig lehettek és voltak?

E kérdés mérlegeléskor nem szabad elfelednünk, hogy a régi értékes szlavóniai erdőkben holdanként alig volt 40—50 darab tölgyfánál több; a többi u. n. „fehér fa“ (*Fraxinus ornus*, *Ulmus effusa*, *U. campestris*, *Acer campestre*) volt. Aránylag tehát csak itt-ott érte el egy-egy tölgyfa a magasabb kort. Ezenkívül pedig nem szabad idevonatkozólag figyelmen kívül hagyni azt sem, hogy míg az őstölgyesek a természetre bízva a kor tekintetében is kevert erdők voltak, addig az utóbbi 30—40 év alatt a szlavóniai tölgyesek nagy, egyforma koru fiatalosokká alakultak, amelyekben *tiszta tölgyesekre* törekedtek. Az ilyen elegyetlen fiatalosok pedig epidemikus bajok katasztrófális fellépését nagyon elősegítik.

2. A lippai főerdőhivatal kerületében tapasztaltakat már a fentiekben röviden érintettem; az aradi és pécskai erdőgondnokság területén úgy a fiatalosok, mint a középkorú és a koros tölgyesek a lisztharmattól többé-kevésbé és helyenként ijesztő mértékben el vannak lepve. A lisztharmat itt is a rendkívül erős, a fákat lombozatuktól teljesen megfosztó hernyórágásra következett; mikor is ez a gomba a csekély ellenállóképességű másodhajtást könnyen elárasztja. Sőt — amint már érintettem — a lippai főerdőhivatal kerületében a lisztharmat-kalamitásnak még egy másik, a fákat gyengítő előkészítője is van: a gyakori erős késői fagy. Erről megfigyeléseim alatt bőségesen volt alkalmam meggyőződést szerezni. (Erős rovarrágás és késői fagy az aradi 15., 16., 17. tagban, valamint pl. ugyanez igen nagy mértékben az ópécskai 4. tagban.) És a lippai kerületben tényleg igen erős, a szlavóniai tölgyesekben tapasztaltnál jóval erősebb a lisztharmat fellépése, mind a fiatalosokban, mind pedig a középkorú és az egészen koros (pl. az óbodrogi út mentén levő vágható) erdőkben is. Megjegyzendő, hogy fokozza itt a lisztharmat nagyfokú fellépését

az is, hogy míg a szlavóniai tölgytelepítvények a természetből némileg mégis elegyesek, addig a lippai kerületnek mezőgazdasági közteshasználattal felújított fiatalosai kizárólag tiszta tölgyesek.

Ennek dacára is azonban a lippai kerületben pusztuló vagy éppen elhalt erdőfoltokat egyetlen egy esetben sem találtunk és ilyenről az ottani szakközegek sem tudnak, úgy, hogy a szlavóniai tölgyesek szomorú esetéről a lippai kerületben szó sem lehet. Itt csupán az említett rovarrágásra és késői fagyra következő lisztharmat folytán előálló nagyfoku növedékvesztéssel állunk szemben. Eszerint a lippai kerületben kétségtelenül meg volt állapítható, hogy a megtekintett tölgyeseket, amelyek ugyyszólván tiszta *Quercus pedunculata* erdők, pusztán a hernyórágás, a kései fagy és a nyomukban járó nagyfoku lisztharmat katasztrófaszerűen hirtelen megölni együttesen sem volt képes. A nagyobbfoku pusztuláshoz tehát még egy tényező szükséges. Ilyen döntő tényező itt-ott a lippai kerületben is szerepelt; nevezetesen a szikes részeken,*) vagy ott, ahol az altalaj kavicsos hordalék, vagy tulságosan nedves (aradi gondnokság 16. tag) és ez a körülmény tényleg meg is adta az illető részeken a döntő impulzust a teljesen beteges állapot bekövetkezéséhez.

3. A gödöllői erdőhivatal területén a tölgyesek pusztulása nagyobb mérvű és itt az összes bejárt területek közül a legváltozatosabb és — első pillantásra — legrejtélyesebb viszonyokra akadtunk.

Nagyrészt kipusztult és pusztuló félben levő 12—15 éves fiatalosok vannak, homokterületen, a valkói erdőgondnokság „Ökör-állás” nevű erdőrészében. Ezeket a részeket helyenként hernyórágás érte 1913-ban és 1914-ben. Lisztharmat jelenleg a fiatalosokban alig van. A vad általában sok kárt okozott bennük állandóan. A fiatalosok tisztán *Quercus pedunculata*-ból állanak, csupán itt-ott vannak bennük egyes *Quercus cerris* példányok, amelyek azonban teljesen épek, egészségesek. A teljesen kipusztult részek fácskái már 2—3 év előtt elhaltak. Az itt kipusztult fiatalosok majd a buczkák tetejére, majd pedig a mélyedésekbe esnek és általában a ki nem pusztultakkal a legszeszélyesebben váltakoznak. A ki-

*) Ezeket minden kétséget kizárólag elárulta az *Aster punctatus* W. K. nevű, sziket jelző növény a pécskai gondnokság 4. tagjában.

halás eredendő okainak megállapítása szempontjából a gödöllői kerület szóban levő homokos részei egészen más elbírálás alá esnek, mint akár a szlavóniai, akár pedig a lippai kerületben levők. *A Magyar Alföld homokterületein ugyanis a terméketlen, kevésbé termékeny és termékeny részek, szóval különféle minőségű homoktalajok általában igen bonyolultan váltakoznak.*)* Ez a természetes állapotban levő részeken a növényzet változásaiban szembetűnően kifejezésre jut; a szántott, ásott és egyáltalán kultivált részeken pedig abban nyilvánul meg, hogy a termesztett mezőgazdasági növények, vagy az erdősítéshez használt ákác-, tölgy- vagy fenyőfajok bizonyos részeken nem fejlődnek jól. Ugy hiszem, az „Okórállás“-i erdőrészeken is ezzel az esettel állunk szemben. Ezek a részek bizonyára sohasem voltak tölgyerdőktől borítva és legkevésbé *Q. pedunculata* erdőktől. A megfelelőbb talaju részeken — úgy ahogy — tenyészik a *Quercus pedunculata*; a kevésbé megfelelő és teljesen alkalmatlan részeken ellenben nem tenyészthető sikerrel és ilyen helyeken a hernyórágás, a vadkár és lisztharmat hatásai alatt épséggel hamar teljesen kipusztul. Látszólag egészen más kérdés előtt állunk a gödöllői kerület televényes agyagtalaju területén. Az ilyen agyagos talajok nem szoktak oly hirtelen és szeszélyesen változni és — az itt elő nem forduló, síksági szikesektől eltekintve — a lösz egyformán szokott megfelelni a tölgynek. Ezekben az erdőrészekben is volt nagyfokú hernyórágás és a bejárásakor ezek is eléggé lisztharmatosak voltak. Daczára ennek nagyrészt sokkal jobb állapotban vannak, mint az előbb említett homoki erdők; a gyertyánnal, mezei juharral, mezei szillal kevert középkorú és idős tölgyesek mind e bajok daczára is eléggé üdék, habár nagy átlagban görbe és alacsony törzsű példányaik jelzik, hogy a talaj nem elsőrendű tölgytalaj. A szlavóniai kipusztult tölgyesekhez hasonló, sőt helyenként még ezeknél is rosszabb állapotú részletekkel azonban a gödöllői erdőhivatal lösz talaján is találkozunk. Ilyen például az 50—60 éves „Turtula“ erdőrész, melyben a fák 50—80%-a kihalt. És hasonló az „Urak rétje“ nevű 80 éves tölgyes, amely még szomorubb képét mutatja a pusztulásnak. Mindkettő mesterségesen

*) Erre vonatkozólag l. dr. Tuzson J.: „A Magyar Alföld növényföldrajzi tagolódása“ cz. munka 158., 168., 169. oldal.

telepített, elegyetlen *Quercus pedunculata* erdő, amelyben már elegyetlen volta következtében is igen erős volt a hernyórágás meg a lisztharmat is. Ezeken kívül az egész gödöllői kerületben gyakori a késői fagy is. Mindezek a bajok megvoltak azonban mindenfelé és így pl. a „Turtula“ fensik lejtőjén is, ahol pedig ugyanaz a tölgyes erdő zöldelő koronákat mutat. Ez a helyenkénti teljes kipusztulása a középkort már meghaladó tölgyerdőknek a hely magasságával nem hozható kapcsolatba, mert éppen a „Turtula“ fensik, az „Urak rétje“ pedig mély teknőbe esik. Itt tehát más okban: a talaj összetételében keresendő a baj. Erre nézve megvizsgáltuk a 2 m mély próbagödörök talaját és azt találtuk, hogy az „Urak rétje“ nevű erdőrésszalatalaja 1.2—1.4 m mélységben annyira meszes (Ca CO_3), hogy a mész a talajban fehér só alakjában csapódik ki. Ez a mész a talajvízzel feljebb, lejjebb vándorol és a *Quercus pedunculata*-ra mindenesetre káros hatása. Itt a tölgyes mindaddig, amíg a felső, televényes agyagtalajból élt, jól fejlődött, amint azonban a gyökerek mélyebbre haladtak és a karbonatos részbe nőttek be, meggyengült a növekedésük. Erre következett 1913-tól kezdve évenként a hernyórágás, a kései fagy és a lisztharmat, amely a jobb talajon álló tölgyeseket nem tudta elpusztítani, az Urak rétje erdőrésszalatalaján tengődő 80 éves tölgyes azonban nem bírta el ezt a többszörös támadást. Hasonló eset volt kideríthető a „Turtula“ erdőrésszalpusztult tölgyesére is: a talajszelvényből vett próbák azt bizonyították, hogy a humuszos, agyagos lösz csak 75 cm vastag, alatta pedig világos-sárga, igen meszes-homokos talaj következik. Amikor ebbe a rétegbe kerültek a gyökerek, azt kétségtelenül megérezte a tölgyes: elért ugyan 50—60 éves kort, azonban a törzsek keresztmetszetén meg volt állapítható, hogy az utóbbi 10—15 évben igen gyengén növekedett, éppen csak hogy tengődött az erdő és ilyen állapotban érte az említett hernyórágás, kései fagy és nagyfokú lisztharmat, ami 1913-tól kezdve ezen a rossz sztalalaju részen megadta a kegyelemdőfést az erdőnek. A homokos sztalalaj itt bizonyára ép oly változatos minőségű, mint általában szokott lenni az Alföld homoksztalalaja, csak hogy itt agyag borítja. Ahol pedig ez a homoksztalalaj rossz minőségű, ott a hernyórágást, kései fagyot és az állandó lisztharmatot, abban a korban, amikor gyökerei a

homokos talajba jutnak, ép úgy nem bírja el az erdő, mint ahogy a takaratlan silányabb minőségű homokos talajon sem állja azt ki.

Hogy a gödöllői kerületben a talaj, különösen az altalaj meszes, azt már természetadta ujjmutatás is igazolja: t. i. sok helyen diszlik itt a molyhos tölgy (a helybeliek „magyalfá”-ja, *Quercus lanuginosa*), amely előfordulás többé-kevésbé összefüggő folytatást talál a molyhos tölgynek az Alföld északi részén, pl. Monor környékétől észak felé mutatkozó természetes előfordulásában. Ezek mind homokos területek és tudvalevőleg ez a homok igen meszes. Ahol a meszes réteget északabbra vastag lösz borítja, ott megél a *Quercus pedunculata* is, de ahol ez a takaró hiányzik, vagy vékony, ott a *Quercus lanuginosa* megtelepszik ugyan és eléggé jól is fejlődik, de a *Quercus pedunculata* ilyen helyre nem való, növekedése gyenge, törzse girbe-görbe és az ilyen részeken az elkerülhetetlen betegségekkel nem tud megküzdeni.

II. A bajok orvoslására vonatkozó javaslat.

A szlavóniai, lippai és gödöllői kerületekből felsorolt esetek egymástól igen eltérőknek látszanak, alapjukban véve azonban ugyanazokra az okokra vezethetők vissza: *a hernyórágás és a lippai és gödöllői kerületben a késői fagyok után*) igen erősen ellepi a fákat a lisztharmat, amely epidemiával tölgyeseinkben ma már állandóan számolni kell.* Az így megtámadott erdők a bajt növekedésükben mindenütt igen érzékenyen megszenvedik, ahol pedig a talajban is van valami hiba, ott rohamosan kipusztulnak. Amint Szlavóniában a tulságosan áradásos, mocsaras mélyedésekben bekövetkezett, úgy kezd a lippai kerületben a hasonló, illetőleg a szikes vagy pedig a kavicsbordalékos altalaju részeken jelentkezni a baj és nagy mértékben állt be a pusztulás a gödöllői kerületben is a kevésbé alkamas homokterületeken a fiatalosokban, és a televényes agyaggal borított, de karbonátos, homokos altalaju részeken, az idősebb erdőkben.

A baj közvetlen orvoslása legyőzhetetlen akadályokba ütközik: *a lisztharmat ellen nagy erdőségekben a direkt védekezés lehetet-*

*) A gödöllői kerületben jelentékeny szerepe van a vadkárnak is.

len; a kénpreparatumok ismert alkalmazása legfeljebb csemetekertekben, faiskolákban alkalmazható. Ttehát csakis úgy vehető eleje a bajnak, ha a tölgyerdők egész kezelése, az egész gazdálkodás minden műveletében a baj leküzdésére, elkerülésére irányul. Ennek már több megbízható és gyökeres módja van, ami azonban a helyi viszonyok szerint más és más kell legyen. Ugyanazt a bajt ugyanis a szlavóniai, a lippai és a gödöllői kerületben az illető területek viszonyai szerint más és más módon kell orvosolni.

Bizonyos elvek betartása mindamellett általánosítható. Így — miként azt rendszerint már maga a természet is elénk tárja — *Quercus pedunculata* erdők elegyetlen telepítésétől lehetőleg tartózkodni kell. Kiválólag jó tölgytalajon ugyan az elegyetlen állománynak is meg kellene felelnie, de az ilyen elegyetlen *Q. pedunculata* erdőben is mindig fenyeget a nagyobbfoku hernyórágás és a lisztharmat, ami legalább is növedékvesztést jelent. Tehát még az ilyen elsőrendű tölgytalajon is czélszerűbb egyes erdőt nevelni, melyben legfeljebb mintegy 60—70%-ot tegyen ki a *Quercus pedunculata*; a kevésbbé jó, vagy a vizes részeken azonban már csak 40—50%-ot, a tulságosan vizenyős és rosszabb talaju helyeken pedig, amilyenekben most nemcsak növedékvesztés, hanem az említett pusztulás tapasztalható, legalább is 20—25%-ra kellene leszállítani az arányt. Hogy mit elegyítsünk a tölgy közé, azt természetesen a helyi tenyészeti viszonyok és a gazdasági szempontok állapítják meg. A szlavóniai tölgyesek elegyítéséhez, áradásos területekről és déli fekvésről lévén szó, *virágos kőris* és az ott honos két szilfaj: a *mezei* és a *vénicz* szil és az igen vizenyős helyeken esetleg *fehér nyár* használható. A lippai kerületben az elegyítendő fajok tekintetében nem forog ily megkötöttség fenn, amennyiben szárazabb területről lévén szó: a *közönséges kőrisfán*, a *két szilfa*-fajon és esetleg itt-ott a Maros holt ágaitól járt helyeken *fehér nyáron* kívül *gesztenye*, *gyertyán*, *juhar* stb. is szóba jöhet. A lippai kerületben különben maga a tölgy is több fajban és változatban igen czélszerűen volna elegyíthető; nevezetesen pedig a *kocsányos tölgy* mellett a *kései tölgy* (*Quercus pedunculata tardissima*) és a *magyar tölgy* (*Quercus conferta*) volnának itt igen ajánlatosak, amely két utóbbi a késői fagyokra és a lisztharmatra való tekintettel előnyösnek ítélik.

A gödöllői kerületben a homokterületeken a *Quercus pedunculata*-ról egészen le kellene mondani vagy legfeljebb, csak 10—20% arányban telepíteni ezt a fajt. Ellenben a fekete fenyő, a csertölgy, molyhos tölgy mezei szilfával, juharral és fehér nyárfával a homokon is megfelel. A gödöllői agyagos részeken a kocsányos tölgy a talaj, illetőleg a letarolt erdő minőségének utmutatása szerint 30—60%-ot tehetne ki, a két szilfával, gyertyánnal, juharral, kőrissel elegyítve. Ezen elegyítendő fajok közül pl. a szil a *Turtula* és *Urak rétje* teljesen pusztuló tölgyeseiben is szépen díszlik.

A gödöllői kerületben nem hagyható figyelmen kívül az sem, hogy a homokos területeken az üregi nyul nagyon pusztít, az agyagos talajon nem.

A másik általánosítható elv az volna, hogy kerültessenek a nagy kiterjedésben egykoru, megszakítatlan és tulsűrű erdők. A megszakítás más fajtából álló, vagy tisztás, vagy lényegesebben elütő koru fákból álló sáv lehetne. A tulságosan sűrű állomány pedig rendszeres ritkítással volna elkerülhető.

Mindezekhez az óvintézkedésekhez természetszerűen sok oly részletkérdés fűződik, amelynek a szükséges erdőgazdasági tapasztalatokkal bíró és a helyi viszonyokkal behatóbban ismerős illetékes szakférfiak véleménye szerint kell megoldást nyerni.

Fontos kérdés az is, hogy mi történjék most az elpusztult erdőkkel? A már kipusztult erdőrészekre vonatkozólag nem lehet kétség aziránt, hogy azok mennél hamarabb érték sitendők, mert az élettelen fa törzse a saprophita gombák martaléka és rohamosan korhad. A pusztuló félben levő és még tengődő erdőrészek jövője iránt nem lehet azt a reményt táplálni, hogy ezek magukhoz jönnek és így nem tarthatók fenn. A ma már egész Középeurópában általános és úgy látszik nyugatról kelet felé terjedt lisztharthatkalamítás oly nagymérvű, hogy mindazok az elegyetlen és nem egészen megfelelő, vagy éppen alkalmatlan talajon álló *Quercus pedunculata* erdőrészek, amelyek betegesek és koronájuk $\frac{1}{2}$ — $\frac{1}{3}$ része már elpusztult, a bajnak előbb-utóbb egészen áldozatul esnek. Ezeket tehát szintén czélszerű mielőbb kihasználni. Hogy milyen lépésben történjék ez, azt természetesen a gazdasági, a munkás stb. viszonyok dönthetik el.

A tölgy lizstharmatját *Thümen* már évtizedekkel ezelőtt 1878-ban írta le Portugáliából. Tehát ez a gombafaj nem új keletű az európai tölgyeseken, mindamellett nagyobbfokú fellépésről csak az utóbbi időkben panaszkodnak. Ma azonban a lizstharmat oly általános baja a tölgyeseknek, amelylyel a jövőre nézve számolni kell és ha valahol Európában, úgy elsősorban hazánkban fontos a kérdés részletesebb tudományos és gazdasági tanulmányozása. Így a jövő teendőiről szólva nem mulasztható el itt annak a hangsúlyozása, hogy a selmeczi erdészeti kísérleti állomás legfontosabb és egyuttal talán legjobb feladata a hazai tölgyesek lizstharmat betegségének tanulmányozása. Ez nemcsak mint általános európai érdekű erdőgazdasági téma bír jelentőséggel, hanem Magyarország növényvilágrajzi fekvéséből kifolyólag egyenesen legéletbevágóbb kérdése a magyar erdészetnek. Rendszeres megfigyeléseket és a kapcsolatos kérdések szakszerű megoldását a külföld is tőlünk várhatja legelső sorban. *Kíváncsosságnak, hogy a selmeczi kísérleti állomás különösen a vinkovcei, a lippei, a lugosi és a gödöllői kerületek területén az illető gazdasági szakférfiak intenzív közreműködése mellett ez irányban a rendszeres munkálatokat felvegye, még pedig felvegye mindama kérdések szemelőtt tartásával, amelyek az előbbieken csupán főbb vonásaikkal a talaj minőségével, a hernyórágással, a kései fagyokkal — és az egyes tölgyfajokkal és fajtákkal, — különösen pedig a Quercus pedunculatával kapcsolatban jelhezattak.* Igen fontos az ilyen tanulmányok szempontjából a helybeli szakférfiak részéről *pontosan vezetett nyilvántartása az idevágó eseményeknek*, ami a jelen tanulmány végzésekor is égető követelménynek bizonyult. Szükséges ennél fogva a jövőre nézve az, hogy a selmeczi kísérleti állomás vezetése mellett az erdőgondnokságok legalább is a *hernyórágás, a kései fagy és a lizstharmat* fellépésének idejét, illetőleg időtartamát és mérvét, a saját idevágó egyéb megjegyzéseik, árvíz stb. feljegyzése mellett gondosan nyilvánartsák, hogy az idevonatkozó gyakorlati és tudományos részletkérdések megoldásához további alapot szolgáltatassanak. Az előbbieken tett megállapítások a kérdés további tanulmányozásától teljesen függetlenek és így a nagyméltóságu miniszter ur magas rendelkezései a fentiekben előadottak szerint:

1. az elpusztult és a pusztuló erdők kihasználására,

2. az újabb erdősitések czélszerű irányítására és a most meglevő fiatalosok megfelelő kezelésére és

3. a kísérleti állomás által felveendő vizsgálatokra nézve mielőbb igen kívánatosak.

A cserkéregtermelés ügye.

A mult évben úgy a magyar, mint az osztrák kormány kedvezmények nyújtásával, kecsegtetően magas árak megállapításával és felhívásokkal arra buzdította az erdőbirtokosokat, hogy cserkéregtermeljenek erdejükben. A hazafias kötelességre történt hivatkozásnak, a kedvezményeknek és jó áraknak meg is volt az a hatása, hogy mindenki annyit igyekezett termelni, amennyit éppen a megcsappant munka- és fuvarerő mellett lehetett. Egyébként azonban a termelés teljesen nélkülözte az irányítást úgy nálunk, mint Ausztriában; a termelők tájékozatlanok voltak az iránt, hogy mennyi is tulajdonképen az ország szükséglete cserkéregben és senkisem tartotta számon, hogy az egyes kéregtermelő vidékekről mily mennyiségek várhatók.

Igy történt aztán, hogy a megfogyott munka- és fuvarerő ellenére a termelt mennyiség egyfelől tetemesen meghaladta a belföldi szükségletet, másfelől a munkáskéz és fuvarerő utáni hajsza a termelési költségeket a mai viszonyokhoz mérten is szokatlanul felhajtotta.

A tultermelésből hazánkban nagyobb baj nem származott, mert nagyrészt tölgykéregről lévén szó, a felesleget bőripari központunk Németországban elhelyezhette; eladatlan készletek ugyan nálunk is maradtak, de valószínűleg nem oly nagy mennyiségben, hogy azok ne lettek volna fedél alá helyezhetők s így a romlástól megóvhatók.

Ellenben Ausztriában, ahol majdnem kizárólag luczfenyőkérget termeltek, több ezer vasuti kocsirakomány maradt a termelők kezén, kiknek némelyike ezáltal a vagyoni romlás szélére jutott. A termelők ott tekintélyes részben parasztbirtokosok voltak, akik a nagy

buzgósággal és drágán termelt kérgen tudadni nem tudván, igen nagy veszteségeket szenvedtek. A kéreg ott romlott, vagy tüzelőül szolgált.

A múlt év ezen tapasztalatai után nagyon örvendetes, hogy a hadügyi kormány a folyó évben némi tájékoztatást nyújt azokra a kéregmennyiségekre nézve, amelyekre az 1918. év közepéig szükség van. Az Országos Erdészeti Egyesülethez intézett értesítésben a közös hadügyminiszter közli, hogy a magyar termeléstől 2000 kocsi-rakomány luczfenyőkérget és 2600 kocsi-rakomány tölgycserkérget vár. Tulajdonképen a közös vámterületen termelendő tölgykéreg mennyiségét jelöli meg 3000 kocsi-rakományban, s ebből a számból vezettük le fenti adatot annak figyelembevételével, hogy Ausztria és Bosznia-Hercegovina évi tölgykéregtermelése 200—200 vagon-nál többre nem tehető.

Ha figyelembe vesszük, hogy Magyarországon 1916-ban 6300 vagon tölgykérget és 3400 vagon luczfenyőkérget ajánlottak fel, s a termelés ennél is valamivel nagyobb volt, remélhető, hogy a tőlünk 1917. évben várt kéregmennyiséget, daczára annak, hogy az erdélyi luczfenyvesek jó részét egyelőre számításon kívül kell hagyni, elő lehet teremteni, bár a munkásviszonyok, fuvarerő, élelmezés tekintetében kedvezőtlenebb a helyzet, mint tavaly.

Amilyen örvendetes azonban a hadügyminiszternek ez a tájékoztató közlése, értékét a tölgykéregre vonatkozóan nagyon csökkentí az, hogy csak most jut nyilvánosságra, holott a tölgykéreg tövön való értékesítése iránt, amely nálunk tulnyomó, a birtokosok már január hóban szoktak intézkedni. Mindazonáltal ez az elkészett értesítés is szolgálhatja azt a célt, hogy egyfelől a szükséglet fedezését, ami hazafias kötelesség, biztosítsa, másfelől a birtokosokat a tultermeléstől megóvjá, ha erdészeti közigazgatásunk központja felveszi a hadügyi kormány által neki átnyújtott fonalat és megállapítja különösen a tölgykéregre vonatkozóan, hogy az eddig történt eladások s a házilag termelő néhány uradalom termelése által a szükséglet fedezettnek tekinthető-e, avagy szükséges-e a birtokosokat még most, ugyszólván a tizenkettedik órában nagyobb mérvű termelésre ösztönözni?

Magára hagyva, a véletlenre bízva a dolgot, kellemetlen meglepetéseknek lehetne az ország kitéve, ami a mai viszonyok között, a hadi érdekekre való tekintettel, megengedhetlen.

Habár tehát a múlt évi tultermelés következtében a folyó évi szükséglet jóval kisebb, a cserkéregtermelést az ennek a *szükségletnek megfelelő mértékben a folyó évben is folytatni hazafias kötelesség*, amelynek teljesítését az erdészeti közigazgatásnak említett irányító és szabályozó beavatkozása rendkívül megkönnyitené. Erre annál is inkább szükség van, mert aránylag kevés árverési hirdetményt láttunk az idén, amely cserkéregtermelésre vonatkozott és — bár szűk körben — beszerzett adatok szerint az ország több tölgykéregtermelő vidékén inkább csak a múlt évben kitermeletlenül maradt vágások befejezésére készülnek, ellenben újabb vágások nyitásának jeleit csak kis mértékben észlelhetni.

Az érdekeltség köréből egyébiránt még a következő kívánságokat hallottuk:

1. A múlt évből visszamaradt, a bőripari központ által még át nem vett kéregmennyeség mindenekelőtt átveendő.

2. Az állami kezelés alatt álló erdők cserkéregtermelésre alkalmas vágásainak eladásánál, a szükséges gyorsítás végett az engedélyek megadása és az eladás lebonyolítása teljesen és kizárólag a m. kir. állami erdőhivatalok hatáskörébe lenne utalandó (a háboru tartamára).

3. A tölgykéreg árai a minőség szerint állapittassanak meg; kiindulási pontnak az original-áru mai maximális ára, 30 K, szolgálhat, de a többi szokványyszerű minőségek árai is megállapítandók, még pedig a folyó évben várható igen nagy termelési és fuvarozási költségek figyelembevételével, vagyis úgy, hogy a silányabb minőségű kéreg ára is a termelési és fuvarozási költségeken felül megfelelő hasznot biztosítson az erdőbirtokosnak és a közvetítő kereskedőnek (termelőnek).

4. A termelés lehetővé tétele végett a kellő munka- és fuvarerő és azok élelmezésének biztosítása elengedhetlen feltétel és az erre vonatkozó kormányrendeletek kiadása sürgős, hogy április 15-én a termelés megkezdésekor a munkaerő a helyszínen lehessen.

Ugy a felmentések, mint a katonai munkásosztagok iránti kérvények a földmivelésügyi minisztérium ügykörében lennének elintézendők, ahol az elintézés a leggyorsabb s nem kell „a főszolgabíró, főispán, megyei munkabizottság stb. kálváriáját járni, ahol az akta ide-oda jár“. A katonaság részéről pedig elvárhatjuk,

hogy a névszerint kért vagy egyébként kiválasztott gyakorlott munkásokat küldje el, nem pedig bécsi divatárúkereskedőket, amint az egyik északmagyarországi uradalomban történt.

A fuvarerő kirendelésétől a mi választott tisztviselőktől vezetett törvényhatóságaink nagyon idegenkednek. Pedig erre is szükség lesz, ha a kérget ki akarjuk hozni az erdőből. Nem a törvényhatóságok felhatalmazására van szükség, hogy a fuvarerőt rendeljék ki, hanem szigoruan utasítani kell őket, hogy tegyék is meg, ha indokoltan kéri.

5. Kivánatos, hogy a termelők a kérget közvetlenül a hazai bőrgyáraknak is eladhassák, tehát a bőrközpont elkerülésével, amint az tudtunkkal Ausztriában is lehetséges.

6. Ausztriában az érdekeltek bevonásával két bizottság alakult. Az egyik *Wiltsh* min. tanácsos elnökle: alatt azzal a czéllal bír, hogy az összes érdekeltek részéről felmerülő kívánságokra nézve megegyezést hozzon létre és hogy a cserkéregre vonatkozó ügyekben a kormánynak véleményező közege legyen.

A másik bizottság az ottani bőrközpontnál alakul meg kéregtermelők, cserzőanyagkereskedők és bőrgyárosokból; hivatása felmerülő kérdésekben az érdekeltek között az ellentétek kiegyenlítésére törekedni.

A hadügyminisztérium kívánatosnak tartja, hogy hasonló szervek Magyarországon is létesíttessenek.

7. A legfontosabb kívánság azonban, hogy a várható kormányrendeletek mielőbb jelenjenek meg s az érdekeltek ne tartassanak az utolsó perczig bizonytalanságban az árakra, a munka- és fuvarerőre vonatkozó kérdésekben.

FAKERESKEDELEM.

Breznóbánya város faeladása. Igló után Breznóbánya város bocsátotta fatermését árverés alá, azonban csupán öt évre. A Rohoznavölgyi erdő fatömegére a legmagasabb ajánlatot a hermaneczi papírgyár r.-t. adta be, amely 15 cm középátmérőig a fenyőfa köbméteréért 1917-ben 35 K, 1918-ban 33 K, 1919-ben 28 K és 1920—21-ben 23 K-t, a 16 cm-nél vastagabb fenyőfáért 46, 44, 39, illetőleg 30 K-t, a bükkfáért 11 K-t, a kőris-, szil-, juharfáért 21 K-t hajlandó m^3 -ként mint tőár fizetni. A többi ajánlat a vékony fenyőfánál 25 és 27·50 K között, a vastag fenyőfánál 28·70 és 36·65 K között mozgott, a bükkfára 10—20 K, a kőris-, szil- és juharfára 20—35 K között ingadozott.

A jarabóvölgyi fatermésre a Dickmann és Braun czég tette a legmagasabb ajánlatot fenyőfáért 15·10 és 21·10 K-t, bükkfáért 3 K-t, kőris-, szil- és juharfáért 6 K-t ígérve.

Igy tehát Breznóbánya város birtoka egy részén az iglói tőárakat is meghaladó eredményekre hivatkozhatnak!

Faárverések eredményei.

Alábbiakban az eladás tárgyának (választék, fanem, méretegység) megjelölésén kívül az elfogadott, rendszerint legmagasabb árajánlatot közöljük, amely után zárjelben azt a százalékot jelezzük, amelylyel az elért ár a kikiáltási árat meghaladja. Ez utóbbit tehát úgy számíthatjuk ki, ha a közölt árat ezzel a százalékkal csökkentjük.

I. Tövön.

Apatini m. kir. erdőhivatal (1917. jan. 25.):

- I. 1038 m^3 — 30 cm v. füz- és nyárhaszonfa,
- 378 m^3 31—50 cm v. füz- és nyárhaszonfa,
- 4908 *ürm* hasáb, füz- és nyártüzifa,
- 2506 *ürm* dorong, füz- és nyártüzifa,
- 1600 *ürm* galy, füz- és nyártüzifa 55.772·20 K (+ 1%), egy kat. hold állománya 900·41 K.
- II. 769 m^3 30 cm v. füz- és nyárhaszonfa,
- 712 m^3 31—50 cm v. füz- és nyárhaszonfa,
- 6073 *ürm* hasáb, füz- és nyárhaszonfa,
- 3112 *ürm* dorong, füz- és nyárhaszonfa,
- 658 *ürm* galy, füz- és nyárhaszonfa 81.187·29 K (+ 27%), egy kat. hold állománya 1301·91 K.

Gr. Majláth József hitb. urad. (Perbenyik, 1917. jan. 29.):

I. 1090 m³ 25—110 cm v. tölgyműfa,

475 m³ tölgytüzifa,

1466 m³ 24—98 cm v. kőrisműfa,

571 m³ kőristüzifa,

1154 m³ 22—100 cm vastag szilműfa,

404 m³ sziltüzifa,

1188 m³ 26—110 cm v. nyárműfa,

571 m³ nyártüzifa 380 000 K (+ 30%).

Ebből esik tölgyműfára 78·12 K, kőrisműfára 97·65 K, szilműfára 65·10 K, keménytüzifára 13·01 K, nyártüzifára 6·50 K.

II. 142 m³ 14—55 cm v. tölgyműfa,

66 m³ tölgytüzifa 10·180 K (+ 17%).

Ebből esik tölgyműfára 70·26 K, tűzifára 11·71 K.

A felsőperecsényi volt urb. birt. (1917. jan. 30.):

141 m³ jegenyef. (alárendelt minőségű) haszonfa à 14·22 K.

Szurdoki volt urb. (1917. jan. 30.):

351 m³ tölgyépületfa,

41 m³ tölgytüzifa,

1257 drb. tölgyrudfa,

120 m³ bükküzifa 7510 K.

Alőri gör. kath. egyház (1917. febr. 1.):

270 ürm tölgydorong és 160 q kéreg 4325 K.

Korompa bányaváros nagyközség (1917. febr. 5.):

3138 m³ luczf., jegenyef., vörösf. épületfa, fűrészlőrkő és bányafa à 19·19 K (+ 16%).

Lassupataki volt urb. birt. (1917. febr. 6.):

1423 m³ luczf. és jegenyef. épületfa à 16·39 K (+ 58%).

100 m³ luczf. és jegenyef. bányafa à 13·83 K (+ 38%). (Vasutól 32·5 km-re.)

Meczenzf nagyközség (1917. febr. 20.):

mintegy 40.000 drb. 4 m h. 8—14 cm alsó átm. nyirfarud drb.-ként 1·71 K (+ 55%). (Vasutól 3—6 km-re.)

Dobrai volt határőri testület (1917. febr. 20.):

815 m³ kocsánt. tölgyépületfa,

542 m³ kocsánt. tölgyhasábf.

237 m³ kocsánt. tölgydorongfa,

101 m³ kocsánt. tölgyágfa 46·996 K (+ 22%) kat. holdanként 3281·85 K. (Vasutól 4·5 km-re.)

II. Kitermelt állapotban.

a) Műfa.

Besztercebányai m. kir. erdőigazgatóság (1917. jan. 18.):

110 drb. 1·6 m h. fenyőkaró 1000 drb.-ként 68·80 K (+ 72%), tőár 45·80 K.

90 drb. 2 m h. fenyőkaró 1000 drb.-ként 120·40 K (+ 72%), tőár 85·68 K.

615 drb. 2·5 m h. fenyőkaró 1000 drb.-ként 206·40—238·85 K (72—107%),
tőár **155·36—187·81 K.**

2965 drb. 3·0 m h. fenyőkaró 1000 drb.-ként 326·80—373·86 K (72—107%),
tőár **255·89—302·95 K.**

1059 m³ 12—20 cm v. fenyőhaszonfa à 39·56—45·69 K (+ 72—107%),
tőár **34·89—41·02 K.**

72 m³ 21—25 cm v. fenyőhaszonfa à 43·00—49·85 K (+ 72—107%),
tőár **38·33—45·18 K.**

580 drb. erdei lécz 100 drb. à 39·64—41·54 K (+ 72—107%), tőár **26·06—27·96 K.**

6028 fm. rudfa 100 fm.-ként 23·78—24·92 K (+ 72—107%), tőár **17·90—19·04 korona.** (3 eladási csoportban.)

Ugyanaz (1917. febr. 1.):

172 m³ 12—20 cm k. átm. fenyőhaszonfa à 35 K (+ 75%), tőár **29·78—30·18 K.**

314 m³ 21—25 cm k. átm. fenyőhaszonfa à 38·50 K (+ 75%), tőár **33·28—33·68 K.**

2094 m³ 26 cm és felj. k. átm. fenyőhaszonfa à 45·50 K (+ 75%), tőár **40·28—40·68 K.**

Zsarnóczai m. kir. erdőhivatal (1917. jan. 31.):

163 m³ 12—15 cm k. átm. luczf. és jegenyef. haszonfa à 45·22—45·25 K
(+ 41%), tőár **36·87—37·15 K.**

1817 m³ 16—25 cm k. átm. luczf. és jegenyef. haszonfa à 56·52—56·56 K
(+ 41%), tőár **48·17—48·46 K.**

2264 m³ 26 cm és felj. k. átm. luczf. és jegenyef. haszonfa à 59·40—70·05 K
35—59%), tőár **51·05—61·70 K.**

1362 drb. 1·6 m h. luczf. és jegenyef. karó 1000 drb. 66·80 K (+ 67%),
tőár 1000 drb.-ként **25·80 K.**

394 drb. 1·8 m h. luczf. és jegenyef. karó 1000 drb. 80·16 K (+ 67%),
tőár 1000 drb.-ként **37·16 K.**

5857 drb. 2·0 m h. luczf. és jegenyef. karó 1000 drb. 133·60 K (+ 67%),
tőár 1000 drb.-ként **88·60 K.**

120 drb. luczf. és jegenyef. erdei lécz 100 drb.-ként 108·87 K (+ 67%),
tőár 100 drb.-ként **74·21 K.**

7423 fm. luczf. erdei rud 100 fm.-ként 60·50 K (+ 67%), tőár 100 fm.-ként
49·86 K.

(8 eladási csoportban értékesítve.)

Liptóújvári m. kir. főerdőhivatal (1917. febr. 15.):

20 m³ 4·0 m-nél hosszabb, 12—25 cm v. selejtes luczf. és jegenyef. rönkö
à 41·04 K (+ 52%), tőár **30·49 K.**

180 m³ 4·0 m-nél hosszabb, 26 cm v. és azon felül selejtes luczf. és
jegenyef. rönkö à 48·64 K (+ 52%), tőár **38·09 K.**

40 m³ 2·0—3·9 m. h., 12—25 cm v. selejtes luczf. és jegenyef. rönkö
à 38·00 K (+ 52%), tőár **27·45 K.**

60 m³ 2·0—3·9 m. h., 26 cm és felj. v. selejtes luczf. és jegenyef. rönkö
à 42·56 K (+ 52%), tőár **32·01 K.**

436 m^3 4 m -nél hosszabb, 12—20 cm v. luczf. és jegenyef. szálfá à 40·92—41·60 K (30—32%), tőár 30·44—36·00 K.

412 m^3 4 m -nél hosszabb, 21—25 cm v. luczf. és jegenyef. szálfá à 42·24—42·90 K (30—32%), tőár 31·76—37·30 K.

14 m^3 2·0—3·9 m h., 12—25 cm v. luczf. és jegenyef. rönkö à 26·40 K (+ 32%), tőár 15·92 K.

51 m^3 4·0 m -nél hosszabb, 26 cm és felj. v. luczf. és jegenyef. szálfá à 43·56 K (+ 32%), tőár 33·08 K.

15 m^3 2·0—3·9 m h., 26 cm és felj. v. luczf. és jegenyef. rönkö à 29·04 K (+ 32%), tőár 18·56 K.

1000 m^3 4 m -nél hosszabb, 26 cm és felj. v. luczf. és jegenyef. szálfá à 44·05 K (+ 32%), tőár 38·45 K.

50 m^3 4 m -nél hosszabb, 12—20 cm v. luczf. és jegenyef. szálfá à 49·50 K (+ 37%), tőár 39·00 K.

5232 fm. fenyőrud 11 cm átmérőig 100 fm.-ként 40·50 K (+ 125%), tőár 30·79 K.

Tótsóvári m. kir. erdőhivatal (1917. febr. 24.):

Az ujhtutai e.-g.-ban 36·7 m^3 12—25 cm k. átm. luczf. és erdeif. műfa à 25·25 K (+ 30%), tőár 21·75 K.

Ugyanott 49·6 m^3 26 cm és felj. k. átm. luczf. és erdeif. műfa à 29·92 K (+ 36%), tőár 26·42 K.

Ugyanott 6·0 m^3 16—25 cm k. átm. kőrisműfa à 48·48 K (+ 102%), tőár 43·28 K.

Ugyanott 8·1 m^3 26·40 cm k. átm. kőrisműfa à 60·60 K (+ 102%), tőár 55·40 K.

Ugyanott 4·7 m^3 41 cm és felj. k. átm. kőrisműfa à 72·72 K (+ 102%), tőár 67·52 K.

Erdei rakodón.

A mocsolyási e.-g.-ban 3·6 m^3 21—30 cm k. átm. tölgyműfa à 63·45 K (+ 41%), tőár 47·04 K.

Ugyanott 106·6 m^3 31—40 cm k. átm. tölgyműfa à 77·55 K (+ 41%), tőár 61·14 K.

Ugyanott 46·1 m^3 41—50 cm k. átm. tölgyműfa à 91·65 K (+ 41%), tőár 75·25 K.

Ugyanott 5·3 m^3 51—60 cm k. átm. tölgyműfa à 105·75 K (+ 41%), tőár 89·34 K.

Az aranyidai e.-g.-ban 78·5 m^3 12—25 cm k. átm. fenyőműfa à 50·75 K (+ 45%), tőár 39·02 K.

Ugyanott 12·9 m^3 26 cm és felj. k. átm. fenyőműfa à 55·10 K (+ 45%), tőár 43·37 K. (Vasuti rakodón.)

Nyárádremele nagyközség (1917. jan. 15.):

56 öl bükkütüzifa (hasáb: 2·10 × 1·80 × 2·00) 7100 K (+ 26·7%), tőár m^3 -ként 21·12 K. (Vasuttól 3—4 km -re.)

Nyárádremetei róm. kath. egyház (1917. jan. 15.):

14·5 bükktüzifa (hasáb: $2\cdot10 \times 1\cdot80 \times 2\cdot00$) 1631 K (+ 12·40/o), tőár m^3 -ként 17·88 K. (Vasuttol 3—4 km-re.)

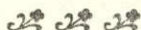
Nyárádselyei róm. kath. egyház (1917. febr. 2.):

130 öl bükktüzifa (hasáb $1\cdot80 \times 2\cdot00 \times 1\cdot85$ m) 7801·30 K, tőár m^3 -ként 10·20 K. (Vasuttol 8—9 km-re.)

III. Eredménytelen faárverések.

Pelsőcz község (1917. febr. 8.):

350 m^3 tölgymúfa és 10.000 ürm vegyes (90/o tölgy, 10/o bükk, gyertyán) tüzifa.

A háboruban rokkanttá lett erdészeti alkalmazottak segélyezésére szolgáló alapra befolyt adományok.

(Folytatás, lezárva 1917. február 28-án.)

Báró Bánffy uradalom 1916-ra 1000 K, Gurzófalvi volt urbéresék 334 K 50 f.

Szegedi áll. erdőhivatal gyűjtése 355 K (ehhez hozzájárultak: őrgrof Pallavicini 100 K, Marosy Pál 5 K, Kiss Ferencz 50 K, Szeged szab. kir. város 200 K).

Inkey Antal 106 K 70 f, Burián János 10 K, Dunapataj község 61 K 88 f.

Marosvásárhelyi áll. erdőhivatal 870 K (ehhez hozzájárultak: Winkler testvérek 100 K, Schwarz Mendel utóda 200 K, Illyés Sándor 10 K, Gegesi Kiss Ernő 10 K, Magyar fakereskedelmi r.-t. 100 K, Wellisch Náthán utóda 50 K, Teplánszky Ármin Emil 50 K, Grassl, Schenek és Társa 100 K, Lomási erdőipar r.-t. 50 K, Aradi fűrészgár r.-t. 50 K, Farkas Mendel fiai 100 K, báró Kemény Kálmán uradalma 50 K).

Petricsek István 2 K 25 f, Szombathelyi áll. erdőhivatal 76 K, Vasvári jegyzőség 4 K).

Segesvári áll. erdőhivatal 533 K 20 f (ehhez hozzájárultak: Apold község 20 K, Szászszentlászló község 10 K, Váldhid község 10 K, Szászdálya község 10 K, Keménynagyszőlős község 20 K, Segesd község 20 K, Apauffalu község 5 K, Horváth Valter 10 K, Csudana György 2 K, Henter János 2 K, Kóbor község 20 K,

Homoród község 30 K, Szászbuda község 20 K, Sövényesség község 30 K, Datk község 10 K, Mátéfalva község 10 K, Olthogát község 20 K, Olthidegkut község 10 K, Olthevesi birtokos. 20 K, Kőhalom község 20 K, Garat község 20 K, Rados község 20 K, Kacza község 20 K, Markovcsán község 20 K, Alsórákos község 20 K, Zsibert község 20 K, Lenuch község 10 K, Halmágy község 10 K, Lonyodári v. urb. birtokosság 20 K, Ugra község 20 K, Ágostonfalva község 20 K, Szászfehéregyház község 15 K, Szásztlyukos község 20 K).*)

Tótsóvári erdőhivatal 223 K 90 f (ehhez hozzájárultak: Nemes Károly 15 K, Várjon Géza 10 K, Szecskay Dezső 10 K, Papp István 10 K, Orosz Tamás 5 K, Enyedi János 10 K, Rezy Vilmos 10 K, Keczerpekléni erdőgondnokság 32 K, Lukói eg. 12 K, Szomolnokhutai eg. 8 K, Óvizi eg. 7 K, Ujhutai eg. 30 K, Delnekakasfalvi eg. 26 K, Szentléleki eg. 16 K, Zborói eg. 17 K, Mocsolyástelepi eg. 3 K 90 f, Aranyidai eg. 2 K.)

Trencsényi járási erdőgondnokság 991 K (ehhez hozzájárultak: Velsőczi v. urb. 10 K, Nagytarajsi v. urb. 15 K, Drétoma-Kralovani v. urb. 10 K, Trencsénjánosi v. urb. 10 K, Vágaranyosi v. urb. 15 K, Vághidasi v. urb. 10 K, Diósfalui v. urb. 5 K, Kistarajsi v. urb. 10 K, Melcsiczi v. urb. 10 K, Nemesmogyoródi v. urb. 6 K, Vágkohányi v. urb. 10 K, Drétoma-Rozsonyi volt urb. 10 K, Vágszabolcsi volt urb. 10 K, Bosáci censuálisták 2 K, Nemesváraljai curiálisták 2 K, Nemesváraljai curiálisták 2 K, Nemesváraljai volt urb. 10 K, Bosácsi predpolomi irtv. 3 K, Bosácsi ukovcsári irtv. 2 K, Bosácsi grunári irtv. 10 K, Bogoszlói volt urb. 5 K, Vágrévfalui volt urb. 10 K, Vágrévfalui volt censuálisták 2 K, Alsószernyei volt urb. 10 K, Bosácsi novahorai irtv. 10 K, Bosácsi spanári irtv. 10 K, Bosácsi sanczári irtv. 10 K, Morvamogy. ribnicsári irtv. 10 K, Morvamogy. dedinári irtv. 10 K, Morvamogy. sanczári 5 K, Morvamogy. volt urb. 20 K, Morvamogy. volt censuálisták 3 K, Bosácsi volt urb. 20 K, Bosácsi zabudisói irtv. 3 K, Gallyasi volt urb. 10 K, Vágcsütörtöki volt urb. 10 K, Bosácsi molnárok 4 K, N. N. Vágufalu 3 K, Beczkókisfalui volt urb. 5 K, Kocsóczi volt urb. 5 K, Vágufalui volt urb. 10 K, Kalánczi uri volt urb. 10 K, Kalánczi

*) A részletek összege 534 K, azonban 80 f póstaköltség levonása után csak 533 K 20 f folyt be.

rozsonyi volt urb. 10 K, Szeleczi volt urb. 6 K, N. N. Szeleczi 2 K, Nagyszaniszlói volt urb. 10 K, Rozvádi volt urb. 5 K, Bódokai volt urb. 10 K, Beczkói Szent-Ferencz-zárda 3 K, Beczkói róm. kath. plébánia 2 K, Beczkói volt urb. 10 K, Csákfalvai volt urb. 10 K, Vágapátfalvai volt urb. 10 K, Csákfalvai volt urb. 5 K, Czobolyfalui volt urb. 10 K, Tornyosi volt urb. 10 K, Kisszaniszlói volt urb. 5 K, Nagybiróczyi volt urb. 10 K, Rozsönyeprődi volt urb. 10 K, Mittai volt urb. 5 K, Rozsönymittai volt urb. 5 K, Nelsch Ferencz trencséntölgyesi kántortanító 2 K, Gabriel Sándor trencséntölgyesi plébános 10 K, Trencséntölgyesi volt urb. 10 K, Hornyáni volt urb. 5 K, Bobóti volt urb. 10 K, Bobótszabadjai volt urb. 5 K, Bobótszabadjai róm. kath. pléb. 2 K, Alsómatesiczi róm. kath. pléb. 3 K, Péterszabadjai volt urb. 4 K, Bánkarasznai volt urb. 10 K, Felsőszalatnai volt urb. 8 K, Alsószalatnai volt urb. 4 K, Timorházai volt urb. 10 K, Terbóki volt urb. 5 K, Csarnó-laki volt urb. 6 K, Ölvedi volt urb. 10 K, Bosányneprődi volt urb. 10 K, Csuklászi volt urb. 4 K, Újvizi volt urb. 4 K, Bercsényi volt urb. 10 K, Kisbercsényi volt urb. 6 K, Nagyradnai volt urb. 6 K, Kisradnai volt urb. 5 K, Felsőmatesiczi volt urb. 20 K, Báni volt urb. 100 K, Felsőneszlei volt urb. 20 K, Zayugróczyi volt urb. 20 K, Buzási volt urb. 10 K, Zayváraljai volt urb. 6 K, Csermelyi volt urb. 10 K, Bánrabosi volt urb. 10 K, Kesnyői volt urb. 10 K, Bánnyiresi volt urb. 10 K, Peresi volt urb. 10 K, Viszocsányi volt urb. 5 K, Mézgási volt urb. 10 K, Litői volt urb. 10 K, Bántölgyesi volt urb. 10 K, Poroszi volt urb. 20 K, Bánluzsányi volt urb. 10 K, Felsőozori volt urb. 10 K, Nagysándorii volt urb. 10 K, Ribényi volt urb. 10 K, Nagyhelvényi róm. kath. plébánia 6 K, Tomanek József nagyhelvényi kántortanító 2 K, Nagyhelvényi volt urb. 5 K, Benyák József viszocsányi plébános 10 K, Hauser Margit peresi tanítónő 6 K, Kapsz János báni plébános 2 K, Hatala József decséri plébános 5 K).

Bustyaházai erdőhivatal 448 K (ehhez hozzájárultak: Gréger Géza 10 K, Ondrus Gyula 10 K, Szepessy Elek 6 K, Soltz Tivadar 3 K, Hajdu János 5 K, Takár József 1 K, Guary Kálmán 8 K, Kovács Béla 1 K, Weinráuch Gyula 1 K, Ziegler 8 K, Körtvélyessy Sándor 1 K, Várnai Géza 5 K, Reisenbüchler Róbert 2 K, Szálka Sándor 1 K, Zsigó Imre 2 K, Olvashatatlan aláírás

2 K, Wemsánt Géza 1 K, Czanner András 2 K, Mauksinszky Gyula 24 K, Voloscsuk László 12 K, Rehorcsuk Jakab 12 K, Leszó István 24 K, Trosler Gyula 24 K, Rehorcsuk Károly 12 K, Berniczky Elekné 12 K, Holczberger Henrikné 12 K, Csajkovics János 24 K, Török Béla 5 K, Sterczl Jakab 2 K, Sebők Sándor 1 K, Horbász Béla 1 K, Szálka Albert 1 K, Figuli Lajos 5 K, Drimus István 2 K, Eib Gusztáv 2 K, Máramarosy Gyula 1 K, Urbán József 2 K, Jeszenszky Ferencz 5 K, Podolcsák András 5 K, Orosz Antal 3 K, Balogh Béla 4 K, Árovits János 3 K, Huszthy Lajos 3 K, Szajkó Rudolf 3 K, Zeilig Gyula 3 K, Török Béla 5 K, Preineszberger Ignác 2 K, Takár Vilmos 2 K, Horbász György 2 K, Schreiner József 1 K, Rochlitz Béla 25 K, Balogh Kálmán 10 K, Sebők Vilmos 10 K, Schweiger Alajos 10 K, Traszler Ferencz 5 K, Dragán Gyula 10 K, Plokinger Pál 4 K, Zauner János 5 K, Gallov József 6 K, Berniczky János 4 K, Urbán Ferencz 3 K, Eib Illés 2 K, Holczberger Antal 3 K, Horbász András 3 K, Győrfi János 6 K, Bálint Görgy 6 K, Czepezauer Ferencz 3 K, Füstös Zoltán 30 K, Virágh Lajos 15 K).

Nagybereg község 10 K, Kismányoki v. urb. 78 K, Sátyoni erdőközirtokosság 20 K.

Földmívelésügyi minisztérium a kincstári erdőbirtok részéről 20.000 K.

Tulburé Ruszalym Taranyos gyűjtése 21 K 40 f (ehhez hozzájárultak: Tulburé Ruszalym 2 K, Bursai István 2 K, Nyegru Áktyem 1 K, Nyérkö Kasztán 60 f, Mikele Mária 60 f, Mádás Simonné 80 f, Nyégru János 1 K, Nyégru Péter 40 f, Nyégru Fányé 1 K, Benczán Dénján 1 K, Flareó János 1 K, Paskala Mihály 2 K, Gramban Samuné 1 K, Abrudan Mihály 60 f, Popa Amjicza 60 f, Flarea Vesebene 1 K, Paskala Jánosné 1 K, Nyegru Zácharie 40 f, Mzerkó Kosztan 20 f, Purus Dániel 40 f, Abrudán Irimie 40 f, Hangó János 1 K, Mrzerko Anucz 1 K, Koszta Iszpasz 40 f).

Nagyszebeni erdőfelügyelőség 100 K, Senji erdőgondnokság 6 K, Alfalui faipar r.-t. 50 K, Besztercze-Naszódi faipar r.-t. 50 K, Gelenczei v. urb. 155 K 30 f, Mocsonoki v. urb. 82 K 22 f.

Nagybicscei jár. erdőgondnokság 27 K, Ószombati v. urb. 30 K 96 f, Ikervári erdőgazdák 30 K, Ivaskó Sándor 100 K, Közp. faértékesítő r.-t. 30 K, Mara László 20 K, Nadvornai faipar r.-t.

10 K, Ujvidék város 30 K, Neuberger József 10 K, Standard magyar fatermelő r.-t. 100 K, Kőrmöcsbánya város 1000 K, Nagydobrony község 78 K 74 f, Donáth Zsigmond 50 K, Beregrákosi v. urb. 10 K 53 f, Kalotaszegi erdőipar r.-t. 300 K, Neuschloss-féle nasiczai tannin-gyár r.-t. 300 K, Medenczei v. urb. 188 K 90 f, Ungvári erdőfelügyelőség gyűjtése 665 K, Kachelmann Walther 20 K, Temesvári kir. erdőfelügyelőség gyűjtése 1000 K, Kohn J. és fiai 300 K, Krause Dezső 4 K, Nagyszalóki v. urb. 50 K, Csongori v. urb. 17 K 19 f, Martina Lajos 6 K 20 f, Országos Erdészeti Egyesület 1916-ra 2500 K, Vallás- és közoktatásügyi minisztérium a közalapítványi erdők részéről 1916-ra 2000 K. Gr. Kendeffy-uradalom gyűjtése 180 K (ehhez hozzájárultak: gr. Kendeffy Gábor 100 K, Barthos Gyula 30 K, Peccol Jenő 50 K).

A gyűjtés kezdete óta befolyt 88.376 K 52 f.

Fogadják a nemesszivű adakozók az Országos Erdészeti Egyesület őszinte köszönetét!

Ujévi üdvözetek megváltása czimén a Wagner-Károly-alapítványra befolyt adományok.

(Folytatás, lezárva 1917. febr. 28-án.)

Hamar és Boeriu 4 K, Máramarosszigeti erdőigazgatóság 151 K 15 f.

Orsovai erdőhivatal tisztikara 46 K 70 f (ehhez hozzájárultak: Várnay Ödön 10 K, Bécsy Dezső 10 K, Gasparecz Lajos 5 K, Soltz Gyula 5 K, Kovaliczky Vladimir 10 K, Szabó Kálmán 4 K, Kakas Ödön 3 K).

Zai Ádám 5 K.

Összesen az előző füzetekben nyugtázott összeggel együtt 1411 K 95 f.

Fogadják a nemesszivű adakozók az Országos Erdészeti Egyesület őszinte köszönetét!

HIVATALOS KÖZLEMÉNYEK.

I.

HIRDETMÉNY

(a tavaszi erdészeti államvizsga tárgyában).

Az 1917. évben a tavaszi erdészeti államvizsga április hó 30-án és a rákövetkező napokon fog megtartatni.

Budapest, 1917. évi márczius hó 1-én.

Földmívelésügyi miniszter.

I.

HIVATALOS KÖZLEMÉNY

(elvesztett erdőőri szakvizsga-bizonyítványról).

Közhirre teszem, hogy a hontmegyei Ipolynyék községi születési Holczmann Szabó Gyula részére 1890. évi október hó 24-ik napján 15. szám alatt az erdőőri szakvizsga letételéről kiállított eredeti bizonyítvány elveszvéen, a helyett nevezett részére 1917. évi 179. szám alatt az eredetivel egyenlő értékű hiteles másodlat adatott ki.

Miskolcz, 1917. évi február hó 24-én.

Lublóvári Craus Géza

kir. erdőfelügyelő.

KÜLÖNFÉLÉK.

Halálozások. *Binder* Vilmos ny. m. kir. erdőmester mult év augusztus havában Szászvároson, nagygyőri *Szóts* Károly nyug. m. kir. főerdész, urad. erdőtanácsos mult hó 27-én 77 éves korában Budapesten és *Steiner* M. Mór fakereskedő Budapesten elhunyt.

Szóts Károlyban az Országos Erdészeti Egyesület alapító tagját, *Binder* Vilmosban és *Steiner* M. Mórban rendes tagjait gyászolja.

Béke hamvaikra!

Személyi hírek. *Leeder* Károly udvari titkár a cs. és kir. fővadászmeisteri hivatalban, az osztrák birodalmi erdészeti egyesület ügyvezetője a kormánytanácsosi cím és jelleg adományozásával lett kitüntetve.

Dr. *Andor* Samu kincst. erd. orvos, mint m. kir. népfölkelő főorvos Signum laudis-ban részesült.

Készüljünk fel a békére! A háborút követően nemcsak a belföldi faszükséglet lesz igen nagy, hanem valutánk javítása szempontjából a lehetőség mértékéig a fakivitel is érdekünkben fog állani. Erdőségeink iránt támasztott ezen kettős nagy igények kielégítésére mindenekelőtt azoknak a vágásterületeknek a fatömege szolgálhat, amelyek a háboru folyamán munkáskéz és fuvarerő hiányában egyáltalában nem, vagy csak részben termeltettek ki.

Téves azonban az a hit, hogy a békés viszonyok helyreálltával azonnal rendelkezésünkre állandó olyan munka- és fuvarerő, melylyel a fokozott mérvű kitermelést eszközölni módunkban áll.

Hosszu ideje dúl már a háboru, sajnos, sok munkáskéz bénult meg, vagy hanyatlott alá hazája szent védelmében és mennél tovább várát magára a béke galambja, annál rosszabbak a kilátások úgy a munkás-, de még inkább a fuvarerő tekintetében.

Ezekkel a körülményekkel már most számot kell vetnünk. Egyike a legközelebb fekvő teendőnek azoknak az erdei szállító eszközöknek a tervezése, amelyek a nagyon megfogyott és mérhetetlenül megdrágult fuvarerő ellenére az erdei termékek kiszállítását mégis biztosítani hivatottak. Igen sok helyen az erdei vasut lesz ez a szállító eszköz s ezzel kapcsolatosan reá akarok mutatni arra a sok iparvágányra, mely a háboru befejeztével a hadsereg részéről átengedhető lesz. Eddigi tapasztalatainkból is jól tudjuk, hogy ahol ilyen lefektethető, ott ez a legolcsóbb és legmegbízhatóbb szállítási eszköz, melylyel fánkat a vasutak, vagy nagyobb víziutak közelébe hozhatjuk. Fokozott mértékben lesz ez érvényes a háboru után.

Igaz, hogy ilyen iparvágányokat már most lefektetni nem áll módunkban, vagy csak aránytalanul nagy költségek árán lenne lehetséges, de jól tudjuk, hogy a gyakorlatban rendszerint több időt vesz igénybe az iparvasutak tervezése, a számos hivatalos fórumon való keresztülvitele, mint maga a lefektetési munkálat.

Ezt az időt takaríthatja meg a birtokos, ha nem várva be a háboru végét, már most számot vet azzal, hogy hol fektethet le iparvágányt, elkészíti a pálya tervezetét, megszerzi rá az engedélyt, kitermeli a szükséges talpfákat, traszíroz, sőt hadifogoly-munkaerő igénybevételeivel a földmunkák egy részét is elkészítheti. Hónapokra szóló előnyt nyerhetünk ezáltal!

Akinek az erdei vasut bármely oknál fogva nem felel meg, annak bizonyára módjában áll más szállító berendezések előmunkálatait

már most foganatosítani. Az erdőbirtokos saját jól felfogott érdeke megkívánja, hogy a jövő kihasználásokra nézve jól átgondolt munkaterv állapíttassék meg és a már ma is elvégezhető előkészítő munkálatok mielőbb foganatosíttassanak.

Szóval: készüljünk fel a békére! Nem tudjuk, mikor mosolyog ránk boldog hajnala, de kívánatos volna, hogy a békés munkára teljesen felkészülten, méltóan fogadhatnók. *Niklos Károly.*

A Magyar Gazdaszövetség múlt hó 22-én tartott közgyűlése, amelyen az Országos Erdészeti Egyesületet *Osztrcluczky* Miklós és *Péchy* Kálmán választmányi tagok voltak szívesek képviselni, birtokpolitikai tekintetben a következő határozatot hozta:

1. olyan törvényhozási intézkedésekre van szükség, melyek a föld forgalmát, a birtoktestek feldarabolását a nemzet érdekeinek megfelelően államilag szabályozzák és irányítják;

2. ezen törvény keretében meg kell könnyíteni az erre alkalmas vidékeken új kis- és középbirtokok keletkezését, ugyancsak a régiek gondozását és megerősítését, valamint kis-, középbérletek és földbérletsszövetkezetek szervezését;

3. a földdel üzött spekuláció eltiltandó s minden parcellázás állami engedélytől tétessék függővé s állami felügyelet alá helyezendő;

4. amennyiben valamely bank részére a vásárlási vagy bérleti jog engedélyeztetik, anyagi garanciákat kell nyújtania a termelés fejlesztésére vonatkozó terveinek végrehajtása tekintetében;

5. Somogy vármegye törvényhatósági közgyűlését, történelmi jelentőségű birtokpolitikai határozataért örömmel üdvözlí s felkéri az összes törvényhatóságokat a határozathoz való csatlakozásra. (Somogy vármegye törvényhatósági bizottsága felkéri az országgyűlés mindkét házát olyan törvény meghozatalára, mely kimondaná, hogy minden, az ország területén eladóvá lett földbirtokra első sorban az államnak, másodsorban a községnek, a volt urbéres gazdaközönségnek és az Országos Központi Hitelszövetkezet kötelékébe tartozó falusi hitelszövetkezeteknek, ugyanazon árajánlat mellett, elővételi joga legyen. A bérbeadandó birtoknál pedig ugyanazoknak, hasonló körülmények között, a bérbevételi előjog biztosíttassék);

6. idegen állampolgárok birtokvásárlása, nemzeti érdekből és a valutakérdés szempontjából is, törvényhozási intézkedéssel sürgősen szabályozandó;

7. a társadalmi ellenőrzés, de a közvélemény tájékoztatása szempontjából is, szükségesnek tartja, hogy a birtokforgalmat, a birtokváltozásokat s a birtokfeldarabolásokat megvilágító statisztikai adatok negyedévenként nyilvánosságra hozassanak;

8. szükségesnek tartja, hogy a telepítési és birtokfeldarabolási törvényjavaslat a háború tanulságainak figyelembevételével azonnal és soronkívül elkészíttessék és törvényerőre emeltessék;

9. sürgősen gondoskodjék a kormány a harctétről visszatérő, valamint a rokkant földműves katonák jövőjéről, a Kivándorlási Tanács által a kormányhoz benyújtott tervezet értelmében.

Erdőt pusztító jégverés. 1915. július 18-án óriási vihar mellett nagy jégverés vonult el a Bácskának Ujvidék és Titel közti duna-menti részén. Nem tulzott hasonlat, hanem tényleg galamb- meg tyuktojás nagyságu jég esett. A kukoricza szára ilyenkor már teljesen kifejlődött, s bár az kivált az „áldott“ Bácskában jó vastagra megnő, a jég annyira lekasabolta, hogy a kukoriczaföldek úgy festettek mint télen, mikor a szár már le van vágva, s csak a csonkja áll ki a földből. A jégverés és vihar elvonult a Duna árterében fekvő füzesek egy része felett is és először is a vihar tett óriási károkat széltörés és döntés, továbbá a lomb lekopasztása által. Ősszel azonban ezek a füzesek zöldnek mutatkoztak és senki sem sejtette, hogy tavaszra nem fognak többé kihajtani.

Valóban pedig úgy van, hogy a jégverés elvonult, azon a sávon a füzek 1916. tavaszán csekély kivétellel nem hajtottak többé ki. Minél öregebb a jégverte erdő, annál több a száraz fűzfa, úgy hogy vágható koru 30—40 éves füzesekben a törzsek 90%-nak koronája elszáradt. De ahol a jégverés zöme elvonult, ott a fiatalabb füzesek is csaknem teljesen elszáradtak.

Ez a feltűnő jelenség a következőképen magyarázható. A füzese-
ket nyár elején lerágta a Hyponometa irrorella (Hüb.) nevezetű
lepke hernyója. A lerágás után az új lomb az adventív rügyekből
képződött. Erre jött a vihar és jégverés. A kettő közösen meg-
fosztotta az erdőt a lomb legnagyobb részétől, a jég továbbá az
ágak vékony kérgét is teljesen összeverte, átlýukgatta, vagy a vékony,
még sima kérgű, tehát fejlődésre leginkább alkalmas ágakat teljesen
le is tördelte. A megmaradt ágakon pedig a hernyórágás utáni,
tehát másodszori kilevelezés után már nem voltak új alvó rügyek.

A szenvedett sebek beforrasztása és az összezuzott kambium rekonstruálása pedig szintén annyi életerőt kívánt, hogy amellet rügyek képzésére nem jutott. A sebhelyeken át valószínűleg még gombabetegségek is befészkeltek magukat, melyek a még foltonként épen maradt kambiumréteget tették tönkre, s ez megadta a fának a kegyelemdőfést. Csak úgy magyarázható a nagykiterjedésű erdők pusztulása. Érdekes, hogy a fekete nyár 1916. tavaszán újra szépen kizöldült, mert azt nem rágtá le a hernyó, s így megmaradtak adventív rügyei a jégverés után is.

Mint érdekességet megemlítem, hogy bár a Hyponometa irrorella itt a délvidék füzeseit gyakran lerágja, még a Nemzeti Múzeum példánya is nem ide, hanem Liptó megyébe való, ahol pedig alig van fűzes. Egyébként a hernyó életmódja is érdekes.

PÖSTYÉN

A HÁBORU DACZÁRA

NYITVA ✦

Az összes FÜRDŐK, az összes SZÁLLÓK

teljes üzemben. Normális
vasuti forgalom (Budapest-
ről 3¹/₄ óra közvetlen gyors-
vonattal). ✦ ✦ ✦ ✦ ✦ ✦

Egyesületünk tagjai az
eddig kedvezmények-
ben most is részesülnek.

A hernyócskák az ágak csucsán képzett fészkekből indulnak lefelé, s utközben természetesen minden levelet lerágnak. De nemcsak ezt teszik, hanem ahogy a galyakról a vastagabb ágakra, onnan a törzsre vonulnak, a galyakat és ágakat is fátyolszerű szövedékkel vonják be, s mikor a törzs teljes lerágása után a törzsön élt sok ezer hernyó a törzs alsó részén egy csomóba összejön, az egész fa piszkos-fehér fátyollal van bevonva. A törzsön azután az összeverődött sok hernyó a fátyolban bábbá alakul, hogy belőle az apró világos-zöld, feketepettyes, csapott szárnyu, éjjel rajzó lepke keljen ki.

Majerszky István

m. kir. erdőmérnök.

Háború és madárvédelem czim alatt gróf *Ambrózy* István főrendiházi tag lelkes kérelemmel fordul a hölgyvilághoz, amelyben reámutat arra, hogy a mostani háborut követő béketárgyalások többé vissza nem térő kedvező alkalmat nyújtanak arra, hogy az Olaszországban folyó rendszeres madárpusztításnak, a költöző madarak tömeges legyilkolásának nemzetközi egyezmény útján végét vessük; a madárvédelemi erélyes érvényesítését gazdasági érdekeink is kívánják. Az olasz madárfogdosás következtében kihalt a madárvilág, amely a természet rendjének, egyensúlyának fenntartásához a rovarok tulszaporodásának meggátlása által lényegesen hozzájárul. Az annyira hangsúlyozott többtermelés egyik előfeltétele tehát a madarak megóvása, ennek leghathatósabb módja az olasz madárpusztítás meggátlása, amelyre a béketárgyalások során nyílik alkalom.

Szerző nemescélú szózatával a hölgyekhez fordul, tőlük várva eszméjének felkarolását.

Hogyan szoroznak az oroszok? Van egy jó barátom, aki orosz hadifoglyokat foglalkoztat és akinek az érdeklődése van olyan élénk, hogy még egészen aprólékos dolgok előtt is megáll és ott is talál bizonyos jelentőséget, ahol más és a legtöbb ember közömbösen napirendre tér.

Igy jutottam hozzá ehhez a közönséges és egyszerű dologhoz, ami megér néhány percet.

Hogy az orosz „csolovik” szellemi kiképzésével és kulturájával a rengeteg birodalom nem bír eléggé foglalkozni, az köztudo-

másu, sőt talán van benne még valami politikai szándékosság is. Különösen a közönséges számtan tanításában nagy mértékletességet gyakorolnak az orosz tanítók és hogy az algebra egyik legegyszerűbb tételének a felhasználásával mennyi kényelmet és könnyűséget nyújtanak a kis muszka tanulónak, azt a következő — megvizsgálásra méltó — szorzási eljárás mutatja. (Utólagosan hallottam, hogy ugyanezt egy német lap is leirta.)

Az orosz népiskola gyermekei tudnak összeadni és kivonni, sőt megtanítják őket szorozni és osztani is, azonban csak 2-vel. A 3-al, 4-el stb. való szorzás és osztás már nem a muzsiknak való, elég neki ennyi is és ezzel talán hosszadalmasabban, de mindenesetre igen kényelmesen el lehet végezni a nagyobb szorzásokat is. Ime:

Ki van mondva, hogy az orosz fiu szorozni és osztani csak 2-vel tud és a feladata mégis az, hogy ezzel a szegényes tudás felszereléssel pl. 54-et szorozzon meg 29-el.

Végzi pedig a műveletet a következőképen.

Szorzó: 54; szorzandó 29.

A szorzót folyton osztja 2-vel (miután csak ezt tudja) mindaddig, amíg az utolsó hányados természetesen az egység. Ha ezen osztás közben páratlan hányadosra akad, ezt tovább osztva, a mindig 1-es *maradékot egyszerűen eldobja* és nem törődik vele. Így folytatja az osztást végig, amíg eléri az utolsó hányadot (1).

Erre a szorzandót vagy a szorzó fölé, vagy melléje írja és *folyton szorozza 2-vel* annyiszor és olyképen, hogy minden egyes 2-vel való osztásnak egy 2-vel való szorzás feleljen meg. A forma ez lesz:

Szorzó	Szorandó	
54	29	—
27	58	58
13	116	116
6	232	—
3	464	464
1	928	928
		1566

Most a 2-vel szorzott számok közül mindazokat, amelyek egy-egy páratlan számmal állanak egy sorban, külön válogatva

egymás alá írja és ezeknek az összege adja a helyes végeredményt, mint ahogy

$$54 \times 29 \text{ valóban} = 1566.$$

Ezen eljárás helyességét és alapját az algebra szerint az a legegyszerűbb eset teszi nyilvánvalóvá, ha a szorzó folytonos osztása mindig páros számú hányadost ad, kivéve a legutolsót, mert az okvetlenül az egység.

Legyen $a \times b$ és kövessük az előbbi schemát:

$$\begin{array}{rcl} a & . & b \\ a/2 & . & 2b \\ \frac{a}{2} : 2 = \frac{a}{2^2} & . & 2^2 b \\ \frac{a}{2^2} : 2 = \frac{a}{2^3} & . & 2^3 b \\ . & . & . \\ \frac{a}{2^{(n-1)}} : 2 = \frac{2}{a^n} & . & 2^n b \end{array}$$

Amde a legutolsó hányados $\frac{a}{2^n}$ feltétlenül $= 1$ -el és az egységgel, legyen az bármiféle alakban kifejezve, minden szám szorozható értékváltozás nélkül és így:

$$\begin{aligned} \frac{a}{2^n} \cdot 2^n b &= 2^n b \quad \text{azaz} \\ a b &= 2^n b \end{aligned}$$

Vagyis hivatkozva a fenti példára, ez azt jelenti, hogy abban az esetben, ha a szorzó osztása mindig páros eredményt ad, a szorzandó oszlopának csak a legutolsó tagja áll szemben az egyetlen páratlan számmal és ekkor ez a legutolsó szorzat adja az eredeti, szorzási feladat eredményét.

Lássuk már most, mi történik a páratlan számokkal és azokkal a bizonyos elhanyagolt maradékokkal?

Tegyük fel, hogy a szorzónak a 2-vel való osztási eredményei közül egyik-másik páratlan szám és legyen maga a folytonos osztásra kiválasztott szorzó szintén páratlan szám. Akkor a bizo-

Az „Erdészeti Lapok“ 1917. évi V—VI. füzetének HIRDETÉSEI.

Az ERDÉSZETI LAPOK mellett mérsékelt közlési díjért a lap irányával nem ellenkező hirdetések kiadatnak.

Dijszabás. Kéthasábos szélességben (107 mm) garmond betűvel vagy ennél nagyobb betűfajttával szedett hirdetés milliméterenkint *a)* felaadási hirdetéseknel 30 fillér, *b)* más hirdetéseknel 20 fillér. Táblázatos és garmond betűnél kisebb betűfajttával szedett hirdetések másfélszeres egységárral számíttatnak. Ismételt megjelenés esetén megfelelő árkedvezmény.

Külön mellékletek 25 gramm súlyig 70 koronáért, azontul 25 grammonként 25 koronával magasabb árért mellékeltetnek.

Árjegyzék ingyen és bérmentve	Magyar ipar és termelés		Szigorú lelkiismeretes kiszolgálás
	 (1. XII. 3.)	Már 53 év óta szállít elismert megbízható minőségben mindennemű ; Kül- és belföldi fenyő-, lomb- és gyümölcsmagvakat, tű- és lomblevelű facsemetéket, diszfenyőket, sorfákat, élősvényeket, gyümölcsvadonczokat és minden szakmába vágó más magvakat. Saját erdészeti csemetetelepek Zalaegerszegen !	
	STAINER GYULA cs. és kir. udvari szállító. Körmend (Vas m.)		
A Kontinens legnagyobb és lejjobb hírnévnek örvendő hasonnemű vállalata			

Előjegyzéseket ősz i és tavaszi szállításra lehetőleg mielőbb kérek !	
SÁNDOR IMRE	erdészeti magkereskedés, csemete-nagytermelés :: SZÉKESFEHÉRVÁR
ajánl mindennemű erdészeti magvakat és azok csemetéit elsőrendű minőségben.	
Elismert lelkiismeretes és szakszerű, pontos kiszolgálás ! :: Fenyőtoboz-, tölgyakk-, bükkakk- stb. termést bármily mennyiségben veszek. (2—7)	

Hadmentes, 44 éves, ref. vallásu, nőtlen egyén, kitünően szakvizsgázott, az erdészet minden ágában jártas, aki a termelést különösen jól érti, erdészi állást keres azonnali belépésre. Czim a kiadóhivatalban.

(4 III. 2.)

ERDEI FACSEMETE

== 1917. évi tavaszi szállításra. ==

1,000.000 drb	kétéves luczfenyő, magonc, <i>Picea excelsa</i>
3,000.000 "	hároméves " " " "
22.000 "	négyéves " átiskolázott " "
19.000 "	ötéves " " " "
260.000 "	kétéves erdeifenyő, magonc, <i>Pinus sylvestris</i>
100.000 "	hároméves " " " "
700.000 "	kétéves feketefenyő, " " <i>austriaca</i>
900.000 "	hároméves " " " "
80.000 "	kétéves banksfenyő, " " <i>banksiana</i>
55.000 "	hároméves " " " "
17.000 "	hároméves vörösfenyő, " <i>Larix europaea</i>
730.000 "	kétéves kocsánytalan tölgy, magonc, <i>Quercus sessiliflora</i>
715.000 "	hároméves " " " "
280.000 "	kétéves kocsányos " " <i>pedunculata</i>
330.000 "	hároméves " " " "
200.000 "	kétéves kőris, magonc, <i>Fraxinus americana alba</i>
550.000 "	hároméves " " " "
30.000 "	négyéves " átiskolázott, " " "
3.000 "	hároméves " magonc, " <i>ornus</i>
20.000 "	egyéves " " " <i>excelsior</i>
70.000 "	kétéves " " " "
13.000 "	hároméves " átiskolázott, " " "
2.000 "	hároméves éger, " <i>Alnus incana</i>
9.000 "	" " " " <i>glutinosa</i>
3.000 "	ötéves feketedió, suháng, <i>Juglans nigra</i>
1.000 "	hétéves " " " "
25.000 "	hároméves gledicsia, magonc, <i>Gleditsia triacanthos</i>
20.000 "	kétéves ákác, magonc, <i>Robinia pseudoacacia</i>
24.000 "	" nyárfa, dugvány, <i>Populus canadensis</i>
10.000 "	" fűzfa, " <i>Salix viminalis</i> .

A csemeték minősége elsőrendű.

Árjegyzéket kívánatra küld:

Junghans E. erdőgondnoksága,

Lankás (Lunkasprie), posta Bihardobrozd (Dobrest)

Bihar megye.

(3. IV. 3.)

Termelt fenyőhaszonfaeladás. 449/1917. sz. — A lipitújvári m. kir. főerdőhivatal fenyőházai, likavai, oszadai, maluzsinai és vichodnai erdőgondnokságaiban, valamint a lipitújvári faraktárában a kincstár által kitermelt és rakodókra kiszállított 9992:25 tm^3 12—25 cm középátmérőjű és 9218:13 tm^3 26 cm és azon felüli

lucz- és jegenyefenyő, kis részben pedig erdei fenyőépület- és műszerfa 29 különböző csoportban, ugyszintén a feketevági és teplicskai erdőgondnokságokban kitermelt és 1917. év tavaszán Liptóújvárra letutajozandó 150 darab evezőrud és 2083'04 tm^3 lucz- és jegenyefenyőhaszonfa három részletben Liptóújvárott 1917. évi márczius hó 22-én zárt írásbeli ajánlatok útján megtartandó nyilvános versenytárgyaláson el fog adatni.

A zárt írásbeli ajánlatok legkésőbb 1917. évi márczius hó 21-én délután 6 óráig nyújtandók be a liptóújvári főerdőhivatalnál, ahol azok márczius hó 22-én délelőtt 10 órakor nyilvánosan fel fognak bontatni.

A részletek csoportosítását, valamint a kikiáltási árakat feltüntető egybeállítás, az árverési feltételek, valamint az ajánlati űrlapok és borítékok a liptóújvári főerdőhivatalnál beszerezhetők.

Liptóújvár, 1917. évi február hóban.

(7) *A m. kir. főerdőhivatal.*

Faarverési hirdetmény. A hibbei volt urbéreses közhirre teszik, hogy az 1917. évi márczius hó 28-án délelőtt 10 órakor, Hybbe község irodájában a tulajdonukat képező I. „Riegel“, II. „Szvidovo“ nevű erdőrészben tövön álló lucz-, jegenye- és erdei-fenyőszálfa szó- és írásbeli nyilvános árverésen tövön fog eladatni.

A fakészlet :

I. Luczfenyő	---	3722 köbméter
Jegenyefenyő	---	279 „
Erdeifenyő	---	383 „
I. összesen	---	4384 köbméter és 447 köbméter kéreg.
II. Luczfenyő	---	751 köbméter
Jegenyefenyő	---	974 „
II. összesen	---	1725 köbméter és 110 köbméter kéreg.

A kikiáltási ár az I. részlethez 163.163 K, a II. részlethez pedig 56.400 K; bánatpénz ezeknek 10%-a.

Részletes becslési munkálat, árverési és szerződési feltételek az alulírotnál tekinthetők meg.

Hybbe, 1917. évi február hó 26-án.

(8) *Ruzsiak Péter s. k.*
urb. elnök.

ÓRIÁSI KÉSZLETEINKBŐL

tavaszi szállításra ajánljuk alábbi, kitűnő minőségű, dús gyökérzetű csemetéket :

Ákáczcsemete	50/100 cm magas	1000 darabonként	---	14 K
"	100/200 " "	1000 "	---	20 "
Luczfenyő	kétéves magonc	1000 "	---	4 "
"	hároméves iskolázott	12/25 cm 1000 darabonként	---	9 "
"	néggyéves	" 15/45 " 1000 "	---	14 "
Feketefenyő	kétéves magonc	1000 "	---	6 "
"	hároméves magonc	1000 "	---	8 "
"	hároméves iskolázott	1000 "	---	11 "
Magaskőris	egyéves	1000 "	---	5 "
"	kétéves 20/50 cm magas	1000 "	---	10 "
"	hároméves 60/120 " "	1000 "	---	16 "
"	néggyéves 140/200 " "	1000 "	---	45 "
Amerikai kőris	30/50 cm magasságban	1000 "	---	10 "
"	" 80/120 " "	1000 "	---	20 "
"	" 140/200 " "	1000 "	---	45 "
Fehér szeder	kétéves	1000 darabonként	---	22 "
"	hároméves	1000 "	---	28 "
Gledicsia	40/80 cm magas	1000 darabonként	---	14 "
"	70/100 " "	1000 "	---	20 "
Maklura	kétéves	1000 darabonként	---	18 "

Csomagolást önköltségi árban számítjuk. Egyéb csemetékről árajánlat kívánatra levélben. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

NEUMAYR ÉS TÁRSA
erdészeti faiskolák ZALAEGERSZEG.

(5. II. 2.)

Termelt vékony tölgyhaszonfaeladás. (Vasuti rakodón.)
1917/667. szám. — A zólyomi és erdőbádonyi m. kir. erdő-
gondnokságokban termelt és a zólyomi Máv. állomáson raktározott
4093 darab 175-03 m³-t kitevő kérgezett vékony tölgyhaszonfa,
zárt írásbeli ajánlat útján el fog adatni.

A zárt írásbeli ajánlatok legkésőbb 1917. évi márczius hó 21-én déli 12 óráig nyújtandók be Besztercebányán az erdőigazgatóságnál, ahol azok márczius hó 22-én délelőtt 10 órakor fognak nyilvánosan felbontatni.

Az árverési feltételek, továbbá az eladandó faanyagokat és a kikiáltási árat feltüntető kimutatás, ajánlati űrlap és boríték alulirott erdőigazgatóságnál szerezhetők be.

Besztercebánya, 1917. évi február hóban.

(9)

M. kir. erdőigazgatóság.

Mindennemű ERDÉSZETI MAGVAKAT ÉS FACSEMETÉKET
ajánl szavatolt elsőrendű minőségben

FARAGÓ BÉLA csász. és királyi
udvari szállító.

Magyar Magpergető gyára. (6. III. 2.)

Erdészeti csemetetelepek ZALAEGRSZEG.
Árjegyzékkel, részletes árajánlattal szívesen szolgálók!

Termelt luczkéregeladás. (Raktárban.) 1546/1917. szám. — A besztercebányai m. kir. erdőigazgatóság kerületében termelt, vasut közelében levő raktárakban elhelyezett, 557 q-ra becsült luczfenyő-kéreg négy, eladási csoportra megosztva, zárt írásbeli ajánlatok útján el fog adatni.

Ajánlatok legkésőbb f. évi márczius hó 20-án déli 12 óráig nyújtandók be Besztercebányán az erdőigazgatóságnál, ahol azok márczius hó 21-én délelőtt 10 órakor fognak nyilvánosan felbontatni.

Az eladási csoportokat, a kikiáltási árakat és leteendő bánatpénzt feltüntető kimutatás, az árverési és szerződési feltételek, ajánlati űrlap és boríték az erdőigazgatóságnál beszerezhetők.

Besztercebánya, 1917. év február hóban.

(10)

M. kir. erdőigazgatóság.

Faarverési hirdetmény. A biharvármegyei Bélkirálymező község volt urbéres elnöke 1917. évi márczius hó 28-án délelőtt $1\frac{1}{2}$ 10 órakor a községházán tartandó nyilvános szó- és írásbeli árverésen eladja a volt urb. birtokosság tulajdonát képező erdőnek a 3383/1913. sz. F. M. rendelettel kihasználásra engedélyezett mintegy 73·5 kat. holdnyi területű tövön álló és 709 m^3 -re becsült tölgyműfa és 12.136 m^3 -re becsült tölgy és cser vegyes tűzifa-állományát.

Az erdő a nagyvárad-tenke-bél-aradi törvényhatósági közut mentén fekszik. A fa kiszállítható a sólyomi állomáson (18 *km*), tenkei állomáson (18 *km*), Bokszeg-Bél állomáson (16 *km*), csermői állomáson (7 *km*).

Kikiáltási ár 34.281 K. Kiszállítási határidő: bezárólag 1919. évi márczius hó 10-ig.

Utóajánlatok egyáltalán nem fogadtnak el.

A részletes árverési és szerződési feltételek a belényesi m. kir. járási erdőgondnokságnál és a bélkirálymezői körjegyzői irodában a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Bélkirálymező, 1917. évi február hó 25-én.

(13)

Veress Béla
jegyző.

Faeladási hirdetmény. A gelenczei állandó közösségben maradt birtokosok, továbbá Ozsdola község ozsdolai állandó közösségben maradt birtokosok, ozsdolai róm. kath. egyház és ozsdolai községi iskolának „Putna” völgyére hajló és egy összefüggő területet képező erdeiből 1917. évi július hó 1-től számított tíz (10) év alatt kihasználandó s az alábbi kimutatásban kitüntetett fakészleteknek tövön való eladása iránt Ozsdolán a községházánál 1917. évi április hó 12-én d. e. 9 órakor a nagyméltóságu m. kir. földmivelésügyi miniszter ur jóváhagyásának fentartása mellett, zárt írásbeli ajánlatokkal egybekötött szóbeli nyilvános árverés fog tartatni.

Tételszám	Az erdőbirtokos neve	A kihasználandó terület kiterjedése	B e c s ü l t f a t ö m e g						bükk	A fatömeg becsült értéke, illetőleg kiáltási ára	J e g y z e t
			luczfenyő		jegenyefenyő		kőris, szil és juhar				
		kat. h.	drb.	m³	drb.	m³	drb.	m³	m³	korona	
1.	Gelenczei áll. közösségben maradt birtokosok ---	842.7	14.344	10.816	71.017	98.234	616	401	73.975	748.549.0	1. Fenyő, kőris, juhar, szilfa fatömegéből a kéreg-, a rudtermelési és szállítási apadék és selejt le van számítva. 2. A bükkfa tömegében csak a mufa és hasábfa van kimutatva.
2.	Ozsdola község---	700.0	27.798	19.622	59.005	82.884	697	460	52.479	695.518.5	
3.	Ozsdolai áll. közösségben maradt birtokosok ---	1.812.0	32.357	19.334	131.494	171.370	1.385	902	204.460	1,347.669.0	
4.	Ozsdolai róm. kath. egyház ---	300.0	4.788	2.915	40.229	45.147	440	286	22.491	325.507.5	
5.	Ozsdolai községi iskola ---	100.0	2.324	2.081	11.721	16.155	77	50	9.401	123.359.5	
	Összesen ---	3.754.7	81.611	54.763	313.466	413.810	3.215	2.399	362.806	3,240.803.5	

Bánatpénz a kikiáltási ár 10⁰/₀-a.

Szabályszerű bélyeggel ellátott és bánatpénzzel felszerelt írásbeli zárt ajánlatok az összes fatömegre együttesen, vagy az egyes tételek alatti fakészletekre külön-külön is tehetők s azok a szóbeli árverés megkezdése előtt az árverező bizottság elnökéhez nyújtandók be.

Az ajánlatokban a megajánlott vételár összege szóval és számjegyekkel is tisztán kiírandó s ajánlattevő határozottan kijelenteni tartozik, hogy az árverési és szerződési részletes feltételeket ismeri és azoknak magát aláveti.

Utó- és távirati, valamint olyan ajánlatok, melyek ezen feltételeknek nem felelnek meg, vagy pedig a megállapított eladási felételektől eltérő kikötéseket tartalmaznak, figyelembe vétetni nem fognak.

A favételár vevő által a fentebb felsorolt erdőbirtokosok javára közvetlenül a kézdivásárhelyi m. kir. adóhivatalba lesz befizetendő.

Az árverési és szerződési részletes feltételek a birtokosoknál; valamint a sepsiszentgyörgyi m. kir. állami erdőhivatalnál, a kovásznai és a kézdivásárhelyi m. kir. járási erdőgondnokságoknál a hivatalos órák alatt bármikor megtekinthetők.

Kézdivásárhely, 1917. évi február hó 25-én.

(11)

Andrássi Albert s. k.
főszolgabíró.

Árverési hirdetmény. A verbiczi volt urbéresék közbirtokosságának tulajdonát képező, Szvarinban, 1917. évi vágásterületen kiolvasott mintegy 3816 darab lucz-, jegenye- és erdeifenyőszálfa, kéreggel együtt mintegy 2065 köbméter tartalommal, mely hivatalosan 70.819 koronára van becsülve, Verbiczen a községi irodában 1917. évi márczius hó 30-án d. u. 2 órakor megtartandó írásbeli zárt ajánlati versenytárgyalás útján el fog adatni.

A részletes becslési munkálat és árverési feltételek Verbicz község jegyzőjénél, valamint a Liptószentiváni m. kir. erdőgondnokságnál megtekinthetők.

Verbicz, 1917. évi márczius hó 1-én.

(12)

Mikó Péter
közb. elnök.

Hirdetmény. Alulírott közhirre teszem, hogy a pribilinaí volt urbéresek tulajdonát képező és Liptó-Pribilina község határában fekvő mintegy 2000 kat. holdnyi erdő és havas területen gyakorolható vadászati jog folyó évi márczius hó 31-én d. e. 10 órakor Pribilinán, az alulírott lakásán nyilvános szó- és írásbeli árverés útján f. évi márczius hó 15-től kezdve 3 (három) egymásután következő évre bérbe fog adatni.

Kikiáltási ár 600 korona, bánatpénz 60 K.

Utóajánlatok nem fogadtatnak el.

Vadállomány: szarvas, őz, zerge, nyul, róka, medve, vaddisznó, siketfajd, nyirfajd és császármadár.

Az árverési és szerződési feltételek az alulírottnál bármikor megtekinthetők.

Liptó-Pribilina, 1917. évi február hó 26-án.

(14)

Pelach Ádám
urbéri elnök.

Hirdetmény. Alulírott közhirre teszem, hogy a pribilinaí volt urbéresek tulajdonát képező és Jamnik község határában fekvő 297 kat. holdnyi erdőterületen gyakorolható vadászati jog folyó évi márczius hó 31-én d. e. 10 órakor Pribilinán az alulírott lakásán nyilvános szó- és írásbeli árverés útján folyó évi márczius hó 15-től kezdve 3 (három) egymásután következő évre bérbe fog adatni.

Kikiáltási ár 100 K.

Utóajánlatok nem fogadtatnak el.

Az árverési és szerződési feltételek az alulírottnál bármikor megtekinthetők.

Liptó-Pribilina, 1917. évi február hó 26-án.

(15)

Pelach Ádám
urbéri elnök.

Műszaki czélokra alkalmas fenyőhasábfeladás. (Erdei rakodókon.) 1588/1917. szám. — A benesházai és óhegyi m. kir. erdőgondnokságokban termelt 1468 *űrm*³ műszaki czélokra alkalmas sarangolt fenyőhasábfá fog, négy eladási csoportba megosztva, zárt írásbeli ajánlatok útján eladatni.

A zárt írásbeli ajánlatok legkésőbb 1917. évi márczius hó 26-án déli 12 óráig nyújtandók be Besztercebányán az erdő-

igazgatóságnál, ahol azok márczius hó 27-én fognak nyilvánosan felbontatni.

Az árverési feltételek, a faanyag csoportosítását és a kikiáltási árakat feltüntető kimutatás, ajánlati űrlap és boríték alulírott erdőigazgatóságnál szerezhetők be.

Besztercebánya, 1917. évi február hóban.

(16)

M. kir. erdőigazgatóság.

Ákáczcsemete

és mindennemű

gyümölcsfa

legjutányosabban kapható

(17. IV. 1.)

KLÁR ÉS DEMETER

faiskolájából Nyiregyházán. Arjegyzék ingyen.

Keresek egy nagy füles bubo max. bagolyt, lehetőleg fiatal példányt, ár és czimajánlatot kérek. Kakucsí Liebner József, Pest m. Kakucs.

(18)

Gőzfűrészberbeadás. 3214/1917/F/M. szám. — A zólyomvármegyei Rezsőpart telepen levő kincstári gőzfűrész összes berendezéseivel és a hozzátartozó gömbölyüfa- és szelvényárurakodóterületekkel kapcsolatosan, Besztercebányán 1917. évi április hó 12-én d. e. 10 órakor megtartandó versenytárgyaláson, zárt írásbeli ajánlatok útján, 1917. évi október hó 1-től kezdődőleg 2 (kettő) egymásután következő évre haszonbérbe fog adatni.

Az ajánlatok legkésőbb 1917. évi április hó 11-én déli 12 óráig nyújtandók be a besztercebányai m. kir. erdőigazgatóságnál.

Árverési és haszonbérszerződési feltételek, ajánlati űrlap és boríték a besztercebányai m. kir. erdőigazgatóságnál díjmentesen szerezhetők be.

Budapest, 1917. évi márczius hóban.

(19)

M. kir. földművelésügyi miniszter.

Feladési hirdetés. 1113/1917. szám. — Kőrmöcbánya szab. kir. és főbányaváros a tulajdonát képező csepcsényi erdő „B” üzemsztály 4. tag 9. számú részlet 1916. és 1917. évi vágásai-ban a fajogosultak fájának kiadása után tövön visszamaradt, számo-zott 1135 darab 1162·27 m^3 -re becsült, nagyobbbrészt jegenye-fenyőfát márczius 29-én d. e. $1\frac{1}{2}$ 11 órakor nyilvános írásbeli verseny-tárgyaláson és kapcsolatos szóbeli árverésen eladja.

Kikiáltási és becsár 23.245·40 K, huszonháromezerkettőszáz-negyvenöt korona és 40 fillér, melyen alul való ajánlatok el nem fogadtatnak.

Az árverési és szerződési feltételek a városi iroda kiadójánál megtekinthetők.

Bánatpénz 2400 K, kettőezernégyszáz korona.

Utó- és kellően fel nem szerelt, illetve a feltételektől eltérő ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Kőrmöcbánya, 1917. évi márczius hó 5-én.

A városi tanács:

(20)

Budinsky Sándor
polgármester h.

Feladési hirdetés. 912/1917. szám. — Kőrmöcbánya szab. kir. és főbányaváros a tulajdonát képező Sikerdő „A” üzemsztály 24. tag 15. számú részletében mintegy 9·5 holdon tövön lévő lucz-, jegenye- és erdeifenyőfát luczkéreggel együtt 1917. évi márczius hó 29-én d. e. 11 órakor nyilvános írásbeli verseny-tárgyaláson és kapcsolatos szóbeli árverésen eladja.

A fatömeg mintegy 3070 m^3 , a luczkéreg mintegy 200 m^3 -re van becsülve.

Kikiáltási és becsár nyolczvanegezerháromszázötven (81.350) korona, melyen alul való ajánlatok nem fogadtatnak el.

Az árverési és szerződési feltételek a városi iroda kiadójánál megtekinthetők.

Bánatpénz 8200, nyolczezerkettőszáz korona.

Utó- és kellően fel nem szerelt, illetve a feltételektől eltérő ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Körmöczbánya, 1917. évi márczius hó 5-én.

(21)

A városi tanács:

(21)

Budinsky Sándor
polgármester h.

Faarverési hirdetmény. 386/1917. szám. — Ágostonlak község volt urbérései a m. kir. földmivelésügyi miniszter úr 120738/1912/IV/3. számú engedélye alapján eladják a legelőjükön található, mintegy 2660 m^3 lucz- és jegenyefenyőhaszonfa tömegét, Ágostonlak község-házánál 1917. évi május hó 21-én d. e. 10 órakor tartandó nyilvános szó- és írásbeli árverésen.

Kikiáltási ár 28.760 K, azaz huszonnyolczezerhét-százhatvan korona.

A szerződési időtartam 1918. évi deczember hó 31-én jár le.

Bánatpénz 2876 K, azaz kettőezernyolczszázhatvanhat korona készpénzben, vagy óvadékképes értékpapirokban leteendő.

Utóajánlatok nem fogadtatnak el, s a fa a kikiáltási áron alul el nem adható.

A részletes árverési és szerződési feltételek Nándorvölgyön a főszolgabírói hivatalnál és Ágostonlakon az urbéri elnöknél megtekinthetők.

Nándorvölgy, 1917. évi márczius hó 5-én.

(22)

Komáromy
főszolgabíró.

Fenyőtutajfaeladás (1000 m^3 -es részletekben). 843/1917. sz. — A bustyaházai m. kir. erdőhivatal erdőgondnokságaiból 1917. évben letutajozandó mintegy 11.000 m^3 1914. évi termelésű és 10.000 m^3 1916. évi termelésű lucz- és jegenyefenyőhaszonfa 1917. évi márczius hó 27-én (huszonhetedikén); továbbá mintegy 21.000 m^3 1916. évi termelésű lucz- és jegenyefenyőhaszonfa 1917. évi április hó 10-én

(*tizedikén*) Mámarosszigeten a m. kir. erdőigazgatóság hivatalos helyiségében d. e. 10 órakor zárt írásbeli ajánlatok útján eladásra kerül.

Ajánlatokat az árverést megelőző napokon délután 4 óráig kell a bustyaházai erdőhivatalnál benyújtani. Az ajánlatok az erdőigazgatóságnál a fentebb megjelölt napokon délelőtt 10 órakor nyilvánosan felbontatnak.

Bánatpénz egy-egy részletre 2000 (kettőezer) korona.

A csoportok beosztását és kikiáltási árait feltüntető kimutatások, valamint a részletes versenytárgyalási feltételek, ajánlati űrlapok és borítékok a nevezett erdőhivatalnál beszerezhetők s ugyanezek az illető kerületbeli erdő- és faraktárgondnokságoknál megtekinthetők.

Bustyaháza, 1917. évi márczius hóban.

(23)

Bustyaházai m. kir. erdőhivatal.

Pályázati hirdetmény. 291/1917. sz. — Trencsén vármegye közigazgatási gazdasági albizottságának 1917. évi 324. és 329. szám alatt kelt határozatai folytán a trencsényi és a zsolnai felső m. kir. járási erdőgondnokságok kerületéhez tartozó mittai és csaczei erdő-őri kerületben megüresedett 1—1 járási erdőőri állásra ezennel pályázat nyitattik.

Az erdőőri állás évi 960 K fizetéssel van egybekötve.

Pályázók felhivatnak, hogy szakvizsgálati, orvosi és szolgálati bizonyítványaikkal, továbbá születési anyakönyvi kivonattal, valamint családi állapotukat, katonakötelezettségüket és erkölcsi életüket igazoló okmányokkal felszerelt, sajátkezűleg irt kérvényeiket 1917. évi márczius hó 31-ig a trencsényi m. kir. állami erdőhivatalhoz nyújtják be.

Később érkező kérvények figyelembe vételni nem fognak.

Trencsén, 1917. évi márczius hó 6-án.

(24)

M. kir. állami erdőhivatal.

Termelt tűzifaeladás. Zernest község 1917. évi április hó 1-én d. e. 10 órakor, Zernest községházánál tartandó zárt írásbeli ajánlatok mellett, nyilvános versenytárgyaláson eladja körülbelül 619 öl kitermelt és a „Bursa ferului“ nevű völgybe lehozott száraz tűzifáját.

Kikiáltási ár ölenként 43 K 75 f (negyvenhárom korona hetvenöt fillér).

Bánatpénz (kettőezerhét százkilencz korona) 2709 K.

Utóajánlatok nem fogadtatnak el.

A fatömeg a „Bursa ferului“ nevű patakon leusztatható.

A részletes árverési és szerződési feltételek a töröcsvári m. kir. járási erdőgondnokságnál és Zernest község előljáróságánál megtekinthetők.

Zernest, 1917. évi márczius hó 6-án.

(25)

Községi előljáróság.

Eladó 320 drb. szép fenyőfa 20—50 cm vastag, hossza 15—20 m. Gyékényesi állomáshoz közel van. Kinek vevő szándéka van, tekintse meg az erdőn, 5 km az állomástól.

(26)

Künstler Henrik, Gyékényes.

Az aradi és csanádi egyesült vasutak magánvagyon felügyelő-sége venne vagy bérelne egy új vagy használt, de teljesen jókarban levő, 0.76 m nyomtávu, 50—80 lóerős iparvasuti mozdonyt, azonnali vagy legkésőbb három hónapi szállítási határidővel. Ajánlatok fenti címre Aradra küldendők.

(27)

Termelt fenyőhaszonfaeladás. (Erdei rakodón.) 1562/1917. szám. — A zólyomlipcsei m. kir. erdőgondnokságban termelt 2110.29 m³ fenyőhaszonfa, négy eladási csoportba megosztva, zárt írásbeli ajánlatok útján el fog adatni.

A zárt írásbeli ajánlatok legkésőbb 1917. évi márczius hó 28-án déli 12 óráig nyújtandók be Besztercebányán az erdőigazgatóságnál, ahol azok márczius hó 29-én d. e. 10 órakor fognak nyilvánosan felbontatni.

A részletes eladási feltételek, a faanyagok csoportosítását, a kikiáltási árat és a leteendő bánatpénzt feltüntető kimutatás, ajánlati űrlap és boríték az alulírt erdőigazgatóságnál beszerezhetők.

Besztercebánya, 1917. évi márczius hóban.

(28)

M. kir. erdőigazgatóság.

Termelt fenyőhaszonfaeladás. (Vasuti rakodón.) 1850/1917. szám. — A benesházai m. kir. erdőgondnokságban termelt, a gáspárdi vasuti állomás mellett készletezett 3913·42 m^3 fenyőhaszonfa, négy eladási csoportra megosztva, zárt írásbeli ajánlatok útján el fog adatni.

Az ajánlatok legkésőbb 1917. évi márczius hó 30-án déli 12 óráig nyújtandók be Besztercebányán a m. kir. erdőigazgatóságnál, ahol azok 1917. évi márczius hó 31-én d. e. 10 órakor fognak nyilvánosan felbontatni.

A részletes eladási és szerződési feltételek, a faanyag csoportosítását, kikiáltási árakat és a leteendő bánatpénzt feltüntető kimutatás, ajánlati űrlap és boríték alulírott erdőigazgatóságnál szerezhetők be.

Besztercebánya, 1917. évi márczius hóban.

(29)

M. kir. erdőigazgatóság.

Fenyőtutajfaeladás. (1000 m^3 -es részletekben.) 1613/1917. szám. — A máramarosszigeti m. kir. erdőigazgatóság erdőgondnokságaiból 1917. év folyamán a bocskó-lonkai rakodópartokra letutajozandó mintegy 60.000 m^3 lucz- és jegenyefenyőhaszonfa két határidőben fog az erdőigazgatóságnál zárt írásbeli ajánlatok útján eladásra bocsáttatni:

1. a bogdáni és fehértiszai erdőgondnokságok 1914., 1915. és 1916. évi termeléséből mintegy 29.000 m^3 1917. évi márczius hó 27-én (huszonhetedikén),

2. a tizsaközi és vaséri erdőgondnokságok 1915. és 1916. évi termeléséből mintegy 31.000 m^3 1917. évi április hó 10-én (tizedikén).

A minden egyes részletre kiállított és külön-külön borítékba helyezett ajánlatot márczius hó 26-án, illetve április hó 9-én d. u. 4 óráig kell a máramarosszigeti m. kir. erdőigazgatóságnál benyújtani, ahol azok a következő napon d. e. 10 órakor nyilvánosan felbontatnak.

Bánatpénz egy-egy részletre 2000 (kettőezer) korona.

Az eladásra kerülő részleteket és a kikiáltási árakat feltüntető részletes kimutatás, valamint a versenytárgyalási feltételek, ajánlati

ürlapok és borítékok az erdőigazgatóságnál beszerezhetők, s a területbeli erdőgondnokságoknál és a bocskói faraktárgondnokságnál megtekinthetők.

Máramarossziget, 1917. évi márczius hóban.

(30)

M. kir. erdőigazgatóság.

Termelt gesztenyetanninfaeladás. 1322/1917. sz. — A vranovinai kir. erdőgondnokság VI. vágássorozatában (Vrginmost Máv. állomástól mintegy 5 km-nyire) termelt 1722 $\text{ü} \text{m}^3$ gesztenyetanninfa zárt írásbeli ajánlatok mellett nyilvános versenytárgyaláson el fog adatni.

A zárt írásbeli ajánlatok 1917. évi április hó 2-án délelőtt 12 óráig a zagrebi kir. erdőigazgatóságnál nyújtandók be, ahol folyó évi április hó 3-án délelőtti 10 órakor fognak az erdőigazgatóság tanácsstermében nyilvánosan felbontatni.

Részletes adatok, általános és részletes árverési feltételek, valamint ajánlati ürlapok és borítékok a zagrebi kir. erdőigazgatóságnál szerezhetők be.

Zagreb, 1917. évi márczius hó 6-án.

(31)

Kir. erdőigazgatóság.

Bükk-, kőris-, juhar- és égerműfaeladás. (Máv. vasuti rakodón.) 1781/1917. sz. — A zólyomi, erdőbádonyi, zólyomlipcsei és luczatói m. kir. erdőgondnokságokban termelt 717·20 m^3 bükk-, 31·23 m^3 kőris-, 14·84 m^3 juhar- és 5·34 m^3 égerműfa, öt eladási csoportra megosztva, zárt írásbeli ajánlatok útján el fog adatni.

Az ajánlatok legkésőbb folyó évi márczius hó 29-én déli 12 óráig nyújtandók be a besztérczebányai m. kir. erdőigazgatóságnál, ahol azok márczius hó 30-án d. e. 10 órakor fognak nyilvánosan felbontatni.

A részletes árverési és szerződési feltételek, a faanyag csoportosítását, a kikiáltási árakat és a bánatpénzt feltüntető kimutatás, ajánlati ürlap és boríték az alulírt erdőigazgatóságnál beszerezhetők.

Besztérczebánya, 1917. évi márczius hóban.

(32)

M. kir. erdőigazgatóság.

nyitandó számművelet algebrai alakja a következőképen állítható fel:

$$a \times b$$

$$\frac{a}{2} = a_1 + \frac{1}{2}; \text{ tehát } a \text{ páratlan, ennek megfelel } b$$

$$\frac{a_1}{a} = a_2; \text{ tehát } a_1 \text{ páros; ennek megfelel } 2b$$

$$\frac{a_2}{a} = a_3 + \frac{1}{2}; \text{ tehát } a_2 \text{ páratlan; ennek megfelel } 2^2 b$$

$$\frac{a_3}{a} = a_4; \text{ tehát } a_3 \text{ páros; ennek megfelel } 2^3 b$$

$$\frac{a_4}{2} = a_5 + \frac{1}{2}; \text{ tehát } a_4 \text{ páratlan; ennek megfelel } 2^4 b$$

$$a_5 = 1; \text{ tehát } a_5 \text{ páratlan; ennek megfelel } 2^5 b$$

Az általános n -ik alakot a könnyebb megismertetés kedvéért mellőztem és megelégedtem azzal, hogy az 5-ik osztásnál érem el feltevés szerint az egységet. Ugyanekkor nem vettem fel csupa páratlan számú hányadosokat, hanem — minden rend nélkül — váltakozva.

Fejezzük ki az előzőkből az

$$a_5 = 1\text{-nek}$$

azaz az egységnek egy algebra értékét az a -nak, vagyis az eredeti szorzónak az alakjában.

$$a_1 = \frac{a}{2} - \frac{1}{2}$$

$$a_2 = \frac{a_1}{2} = \frac{a}{2^2} - \frac{1}{2^2}$$

$$a_3 = \frac{a_2}{2} - \frac{1}{2} = \frac{a}{2^3} - \frac{1}{2^3} - \frac{1}{2}$$

$$a_4 = \frac{a_3}{2} = \frac{a}{2^4} - \frac{1}{2^4} - \frac{1}{2^2}$$

$$a_5 = \frac{a_4}{2} - \frac{1}{2} = \frac{a}{2^5} - \frac{1}{2^5} - \frac{1}{2^3} - \frac{1}{2} = 1$$

Ahogy már az előbb is mondvá volt, az egységgel, legyen az bármiféleképen kifejezve, minden szám szorozható vagy osztható anélkül, hogy a szorzott, vagy osztott szám értéke megváltoznék. Így kapjuk, hogy:

$$2^5 b \left[\frac{a}{2^5} - \frac{1}{2^5} - \frac{1}{2^3} - \frac{1}{2} \right] = 2^5 b$$

Elvégezve a beszorzásokat:

$$\begin{aligned}\frac{2^5 a b}{2^5} - \frac{2^5 b}{2^5} - \frac{2^5 b}{2^3} - \frac{2^5 b}{2} &= 2^5 b \\ a b - b - 2^2 b - 2^4 b &= 2^5 b \\ a b &= b + 2^2 b + 2^4 b + 2^5 b\end{aligned}$$

A bizonyítás teljes. Állítsuk egymás mellé az előbbi képletcsoportot kivonatosan:

a	.	.	.	.	.	páratlan	.	.	.	b
a_1	.	.	.	.	.	páros	.	.	.	— elesik
a_2	.	.	.	.	.	páratlan	.	.	.	$2^2 b$
a_3	.	.	.	.	.	páros	.	.	.	— elesik
a_4	.	.	.	.	.	páratlan	.	.	.	$2^4 b$
a_5	.	.	.	.	.	páratlan	.	.	.	$2^5 b$
										összeg mint az előbb

Igy a páros számok elhagyásának jogosultsága érthetővé válik.

Amennyiben a szorzandót mindig teljes egészében szorzom 2-vel, a szorzót is teljes egészében kellene osztanom ugyancsak 2-vel. Az utóbb felvett esetben pedig éppen ez nem történik meg és éppen itt kell a szorzó elhanyagolt osztásmaradékainak helyes pótlásáról gondoskodni és a legutolsó ($2^5 b$) eredményt kiegészíteni.

Mikor a páratlan számnak felvett „ a ” szorzót 2-vel osztottuk és az egységnyi maradékot figyelmen kívül hagytuk, akkor tulajdonképpen nem a -t osztottuk 2-vel, hanem csak $(a-1)$ -et. A szorzandót tehát még egyszer kell összeadandóul vennem.

Az a_1 hányados páros szám lévén, annak a 2-vel való osztása teljes volt, kiegészítésre tehát nincs szükség.

A második hányados a_2 ismét páratlan volt, tehát maradék nélkül nem osztható. Figyelembe kell vennünk azonban azt, hogy amikor az a_2 hányadost 2-vel osztom, akkor az a eredeti szorzót tulajdonképpen 2-nek a 2-ik hatványával, azaz 4-el osztottam és egy 4-el való osztást hanyagoltam el, azért az eredeti b szorzandónak a 4-szeresét kell összeadandóul vennem. És a b ezen 4-szeres szorzatának az egyszerre végzett számműveleteknél fogva okvetlenül egy sorba kell esnie a második hányadossal.

Ugyanez áll valamennyi páratlan számú hányadosra, míg a legutolsót: az egységet elérem.

Látnivaló és természetes az is, hogy ha a szorzó és annak minden 2-vel osztott hányadosa páratlan szám, akkor az összes szorzatokat kell összegezni.

Ez a számművelet mindenesetre könnyed és egyszerű, amíg tizes vagy százas számokról van szó; de ha a 10-nek a magasabb hatványait kell egymással szorozni, mégis csak jobb az ugynevezett „nagy egyszeregyet” megtanulni.

Mezey Rezső.

VÁLTOZÁSOK ÉS KITÜNTETÉSEK AZ ERDÉSZETI SZOLGÁLAT KÖRÉBŐL.

(Kérjük az uradalmak t. vezetőségeit, hogy erdőtisztai létszámukban beálló változásokról bennünket levelező-lapon értesíteni sziveskedjenek.)

Személyem körüli magyar miniszterem előterjesztésére *Krajcsovits* Béla főerdőtanácsosnak saját kérelmére történt nyugalomba helyezése alkalmából sok évi hű és hasznos szolgálata elismerésül III. osztályu vaskoronarendemet díjmentesen adományozom.

Kelt Bécsben, 1917. évi január hó 4-én.

KÁROLY s. k.

BÁRÓ ROSZNER ERVIN s. k.

*

Földmivelésügyi magyar miniszterem előterjesztésére *Zudor* Béla főerdőmérnöknek saját kérelmére történt nyugalomba helyezése alkalmából sok évi hű és hasznos szolgálatai elismerésül az erdőtanácsosi czimet díjmentesen adományozom.

Hadszintér, 1917. évi január hó 15-én.

KÁROLY s. k.

BÁRÓ GHILLÁNY IMRE s. k.

*

A m. kir. földmivelésügyi miniszter Ő Császári és Apostoli Királyi Felségének Bécsben 1917. évi január hó 4-én kelt legmagasabb engedélyével *Krajcsovits* Béla m. kir. főerdőtanácsost kiváló munkálkodásának és eredményes szolgálatainak teljes elismerése mellett saját kérelmére állandó nyugalomba helyezte, a marosvásárhelyi m. kir. erdőfelügyelőség vezetésével ideiglenesen *Bodor* Gyula m. kir. főerdőtanácsost, a csikszeredai m. kir. állami erdőhivatal főnökét bízta meg. Egyidejűleg áthelyezte *Konczvald* Ferenc m. kir. alerdőfelügyelőt Turócszentmártonból Maros-Vásárhelyre (az erdőfelügyelőséghez), *Barrois* Andor m. kir.

alerdőfelügyelőt Máramarosszigetről Turócszentmártonba (az erdőfelügyelőséghez) és *Zavitsa* József kir. alerdőfelügyelőt Brassóból Máramarosszigetre (az erdőfelügyelőséghez).

*

A m. kir. földmivelésügyi miniszter *Rónai* Antal m. kir. erdőtanácsost begazolt szolgálatképtelenségére való tekintettel saját kérelmére ideiglenes nyugalmomba helyezte.

*

A m. kir. földmivelésügyi miniszter *Donáth* Sándor m. kir. erdőtanácsost Hosszufaluból Brassóba áthelyezte.

*

A m. kir. földmivelésügyi miniszter *Szegedy* Oszkár m. kir. erdőmérnökgyakornokot Topánfalváról Nagyváradra áthelyezte a nagyvárad m. kir. állami erdőhivatalhoz.

*

A m. kir. földmivelésügyi miniszter áthelyezte *Osztterlamm* Ernő m. kir. főerdőmérnököt Lippáról Budapestre a vezetése alatt álló minisztérium erdészeti I. B.) főosztályához.

■

A m. kir. földmivelésügyi miniszter az állami erdőtisztek összesített közös rangsorozati létszámában az állami kezelésbe vett községi erdők szolgálati ágazatánál kinevezte *Zuskin* Ferencz m. kir. főerdőmérnököt erdőtanácsossá.

Az Országos Erdészeti Egyesület pénztáránál teljesített befizetések 1917. évi február hóban.

A rövidítések magyarázata:

Az ákácza monografiája	— — — = Am.	Hazánk házi faipara (Gaul Károly)	= H. F
Alapítványi kamat	— — — = ak.	Hirdetési díj az E. L.-ban	= hd.
Alapítványi tőketörlesztés	— — — = att.	Hirdetési díj az „Erdő”-ben	= Ehd.
Áltiszti segélyalap	— — — = Asa.	Hirsch Istvánné, szül. Kraft Anna	
Átutó bevétel	— — — = áb.	segélyalapítvány	= H. I. a.
Báró Bánffy D. alapítvány	— — — = BBa.	Időközi kamatok (takarékpénztári)	= ik.
Bedő Albert alapítvány	— — — = BAa.	Kedvezményes lapdíj	= kld.
Bükkközfa romlása stb.	— — — = Btr.	Kézpénzalapítvány	= k. a.
Egyéb bevétel	— — — = Egy.	Kilöldi fanemek tenyésztése	= Kft.
Erdői facsemeték nevelése	— — — = Ecs.	Lakbér	= lb.
Erdészeti Géptan	— — — = Egt.	Lapdíj (Erd. Lapok)	= ld.
Erdészeti Lapok egyes füzetei	— — — = EL.	Legelő-erdők berendezése	= M. L.
Erdészeti Növénytan II. rész	— — — = Nvt. II.	Magyar Erdészeti Oklevéltár	= EOT.
Erdészeti rendeletek tára	— — — = Ert.	Népszerű növénytan	= N. Nvt.
Erdészeti zsebnaptár	— — — = Npt.	P. költség	= Prk.
„Erdő” című lap	— — — = Eld.	Postaköltség	= pk.
Erdőbecslés tan II. kiadás	— — — = Ebt.	Rendkívüli bevétel	= rb.
Erdőőr	— — — = Eö.	Rendszeres növénytan I. R.	= Rnt. I
Erdőrendezéstan (Bel.)	— — — = Rz.	Rokkant segélyalap	= Ra.
Erdőrendezéstan (Fekete)	— — — = Rzf.	Szantner Gyula	= Sza.
Erzsébet királyné alapítvány	— — — = E. a.	Szállaló Erdők Berendezése	= Szeb
Értékpapírok kamatai	— — — = Fk.	Székesfehérvári ism. alap	= Sz. i. a.
Értekezések az erdőrendezés köréből	— — — = Éz.	Tagsági díj	= td.
A fenyőtűlék fájának összehasonlító szövevénye	— — — = Fösz.	Tangens-táblázatok	= Tt.
Fából készült cukor és alkohol	— — — = Fcza.	Gr. Tisza Lajos-alapítvány	= TLa.
Fatömegtáblák	— — — = Ftb.	Titkári nyugdíjalap	= t. ny. a
Hadisegély	— — — = Hdsg.	Tölgy és Tenyésztése	= Töt.
		Wagner Károly alapítvány	= WKa.

Apáti Vilmos npt. 3.—. gr. Andrassy Gy. erdőhiv. td. 16.—. Adorján testv. Rz. 7·50. Alfalui faipar r.-t. Ra. 50.—. Báró Bánffy urad. Ra. 1000.—. Bund Károly üb. 2·50. Burián János Ra. 116·70. Bustyaházai erdőhiv. Ra. 448.—, npt. 27.—, pk. —77. Borhy György td. 16.—. Besztercei erdőig. npt. 57.—, pk. —62. Boldizsár István npt. 6.—, pk. —90. Bodea János hd. 21·55. Bencsik Mátyás td. 16.—. Besztercze-Naszódi faipar r.-t. Ra. 50.—. Boros Marcell td. 16.—. Brassó város td. 16.—. Bachraty József Eö. 6.—, pk. —85. Bächer Adolf td. 20.—. Buvári Ferencz Ftb. 4·50, pk. —50. Bőripari közp. ld. 16.—. Beregrákosi v. urb. Ra. 10·53. Bedros Béla ld. 16.—, npt. 3.—. Boitner Gyula td. 16.—. dr. Bedő Albert lb. 175.—, üb. 3·50. Czillinger János lb. 450.—, üb. 1.—. Csikszeredai erdőhiv. npt. 15.—, pk. —75. Cotelli Honorat td. 5.—. Csápár Ferencz npt. 4.—, pk. —45. Csáky Dezső td. 16.—. Csaszókóczy Károly kld. 6.—. Csongori v. urb. Ra. 17·19. Devecseri erdőhiv. ld. 12.—. Dunapataj község Ra. 61·88. Dezső Rezső hd. 7.—. Dábu Miklós npt. 3.—, pk. —45. Dicsőszentmártoni erdőhiv. Ert. 30.—, pk. —97. Donáth Zsigmond Ra. 50.—. Deák János npt. 3.—, pk. —45. Eszterházy herceg hitb. npt. 8.—, pk. —87, + 3·98. Érczhegyi Géza lb. 312·50, üb. 1·50. Éberling Gyula npt. 3.—, pk. —50. Eötvös János npt. 3.—, pk. —45. Ender János Eö. 6.—, pk. 1·50. Erődsy Bálint Ert. 16·10, pk. —70, td. 16.—. gr. Erdődy János ak. 45.—. Az „Erdő” cz. lapra 320·72. Fábián Béla td. 8.—. Fiedler Imre ld. 16.—. Faragó Béla npt. 120.—. Földhitelintézet ik. 8·44. Földmiv. min. Ert. 13·90, pk. 1·12, Ra. 20·000.—. Formvald

Miklós Eő. 6.—, pk. —60. Frank Dániel td. 16.—. Felsőbánya város hd. 21·90. Fischer-Colbrie Emil td. 16.—, npt. 2.—, pk. —45. Gurzófalvai v. urb. Ra. 334·50. Gaal Károly lb. 150.—, üb. 1·50. Gotthard József npt. 4.—. Gliga Miklós npt. 3.—, pk. —60. Gelencsi v. urb. Ra. 155·30. Garda János td. 16.—, npt. 21.—, pk. 1·20. Gasparik Pál td. 16.—. Gyulaj község 53·20. Gontkó Ignác td. 26.—. Gregersen Béla td. 16.—, npt. 3.—, pk. —1. Hamar és Boeriu WKa. 4.—. Hunyady János npt. 2.—, pk. —50. és 1·35. Hauszer Margit lb. 200.—, üb. 1.—. Hugyecz Imre Eő. 6.—, pk. —60. özv. Hirsch Istvánné Ha. 200.—. Horák József td. 16.—. Horvát bank npt. 4.—, pk. —1. Haudl Ármin ld. 16.—. Halász József Eő. 6.—, npt. 3.—. kamenitzi Hoffmann Antal td. 32.—. Incze Manó td. 10.—. Illie Flórián hd. 20·10. Ikervári erdőgazdák Ra. 30.—. Iváskó Sándor Ra. 100.—. Jeszenszky Ferencz td. 16.—. Jausz Sándor Ra. 1000.—. Kellner Viktor td. 16.—, td. 16.—. Kollár János td. 16.—. Korcsmáros és társa lb. 225.—, üb. 50.—. Kun István td. 20.—. Kelemen István*td. 2.—. Kónyi József td. 24.—. Kismányoki v. urb. Ra. 78.—. Kolozsvári erdőig. pk. 1.—. Kaszálédeczi urad. hd. 12·60. Kovács Pál npt. 3.—, pk. —25. Kőrmöczbánya város npt. 9.—, pk. —75. Ra. 1000.—. Kecskemét város kld. 6.—. Közp. faért. r.-t. Ra. 30.—. Kalotaszegi erdőipar r.-t. Ra. 300.—. Konyecsnyi Gyula td. 16.—. Kendeffy urad. erdőhiv. Ra. 180.—. Kachelmann Walther Ra. 20.—. Krall János td. 16.—. Kohn J. és fia Ra. 300.—. Krause Dezső Ra. 4.—. Lehoczky János lb. 60.—. Lahner Károly td. 24.—. Legeza József Eő. 6.—, npt. 4.—, pk. 1·05. Loránt Róbert ld. 16.—. Liptóújvári főerdőhiv. hd. 20.—. Lakompaki erdőhiv. ld. 16.—. Langhammer János td. 16.—. Lux Arthur npt. 4.—, pk. —85. Mikolasek György td. 16.—. M.-Vásárhelyi áll. erdőhiv. Ra. 870.—. Mohelniczky Rezső npt. 4.—, pk. —45. Mialovich József npt. 4.—. M.-Szigeti erdőhiv. WKa. 151·15. Mocsonoki v. urb. Ra. 82·22. Mosse Rudolf hd. 4·80. Mara László 20.—. Mattyasovszky László npt. 4.—. Milkó czég Eb. 1.—. Medenczei v. urb. Ra. 188·90. Maurer Antal td. 8.—. Martina Lajos Ra. 6·20. Nagy Imre td. 16.—. Nagypolányi seg. ak. npt. 4.—, pk. —45. Neuberger testvérek td. 16.—. Niklós Károly td. 16.—, npt. 3.—, pk. —45. Nagybereg község Ra. 10.—. Nagyszebeni erdőhiv. npt. 15.—, pk. —90. Nagyszebeni erdőfelügy. Ra. 100.—. Nagybicscei erdőgond. Ra. 27.—. Nadvornai faipar r.-t. Ra. 10.—. Némethi Jánosné td. 16.—. Neuberger József Ra. 10.—. Nagydobrony község Ra. 78·74. Neuschloss-féle nasiczai tanningyár r.-t. Ra. 300.—. Nagyszalóki v. urb. Ra. 50.—. Onczay László td. 16.—. Omischl Mihály npt. 3.—, pk. —45. Orsovai erdőhiv. WKa. 46·70. Ószombati v. urb. Ra. 30·96. Pál János npt. 6.—, pk. —85. Petricsek István Ra. 2·25. Persián Iván lb. 53.—, üb. 1.—. Petz József npt. 3.—, pk. —85. Polgár József td. 16.—. özv. Prodanovits Jánosné att. 70.—. Panuczta István npt. 3.—, pk. —45. Papp Simon ak. 15.—. Pető János td. 12.—, pk. 8.—. dr. Reitzer László lb. 440.—, üb. 1.—. Révai testvérek npt. 3.—, + 9.—, + 3.—, Eő. 6.—. Roskó Pál npt. 3.—, pk. —45. Riester Hugó npt. 9.—, pk. —75. Rolland Gusztáv td. 16.—. Rosner Soma ld. 16.—. Romosz hely község hd. 27·55. Rimamurányi vasmű r.-t. ld. 16.—, hd. 2·40. Szegedi áll. erdőhiv. Ra. 355.—. Székely György npt. 3.—, pk. —46. Szombathelyi áll. erdőhiv. Ra. 76.—. özv. Székács Ferenczné lb. 517·50, üb. 2.—. Segesvári áll. erdőhiv. Ra. 533·20, 14·70. Szászsebesi erdőhiv. npt. 36.—, pk. —97. Szuppek

József td. 8.—. Szabó József npt. 4.—, pk. —50. Sátyoni erdőbirt. Ra. 20.—. gr. Sztáray Sándor ak. 20.—. Senji erdőgond. Ra. 6.—. Simkó János Eő. 6.—, pk. —60. Székács Vincze Gtn. 4.—, npt. 3.—, pk. —97, áb. 7'53. Schönborn-Buchheim urad. hd. 13'80. Stipu János td. 8.—. Schweiz. Landw. Institut. ld. 16.—. Szántó Mihály td. 16.—. Standard m. faterm. r.-t. Ra. 100.—. Schenk Ferencz Eő. 6.—. Strobl József npt. 4.—, pk. —45. Szászveresmart község hd. 71.—, Pk. 13'80. Sárvári erdőhiv. ld. 16.—. gr. Semsey S. urad. ld. 16.—. Szlabey István npt. 3.—, pk. —45. Szívós Gyula td. 16.—. Scheibler E. jószágkez. ld. 16.—. Sztupineán Áron Eő. 6.—, pk. —60. Tóth István npt. 4.—, pk. —45. Tóth Mihály npt. 3.—, pk. —45. Poller Frigyes Eő. 6.—, npt. 4.—, pk. 1'05. Tordony Emil td. 16.—. Tótsóvári erdőhtv. pk. 1'77, Ra. 223'90. Trencsényi jár. erdőgond. Ra. 991.—. Toplak János npt. 4.—, pk. —45. Tayscherer István Eő. 6.—, npt. 3.—. Tamaleleszi erdőipar npt. 3.—, pk. —55. Tulbure Roszalin Ra. 21'40. Türjei prép. urad. npt. 3.—, pk. —50. Terbancza Péter Eő. 6.—, pk. —60. Tar József td. 16.—. Tomcsányi Gyula npt. 3.—. Urikány-Zsilvölgyi szénbánya r.-t. npt. 12.—, Btr. 1.—, Ftb. 6.—, pk. —97. Ujvidék város Ra. 30.—. Ungvári erdőfelügy. Ra. 665.—. Vinkovcei főerdőhiv. npt. 12.—, pk. —57, hd. 19'60. Vasvári jegyzőség Ra. 4.—. Vázsonyi Henrik td. 16.—. Vojtás Árpád npt. 3.—. Vrcsko János npt. 4.—, pk. —45. Vallah Gyula td. 16.—, Ám. 6.—. npt. 3.—. Vigh József td. 16.—. Vargha Lajos Eő. 6.—, pk. —60. Vallásminisztérium Ra. 2000.—. Weis Albert npt. 4.—. Warinszky Miksa Eő. 6.—, pk. —60. Wunder Jenő td. 16.—. Winkler Miklós td. 8.—. Zwickelsdorfer János td. 16.—. Zsarnóczai erdőhiv. hd. 39'20, npt. 4.—, pk. —45, hd. 19'60. Zai Ádám WKa. 5.—. Zborói segélyakció npt. 4.—, pk. —45. Zachár Mihály td. 16.—. Ziegler Mihály td. 16.—. Zier Árpád td. 16.—.

Faárverési hirdetmény. Ung vármegyében fekvő Alsódомonya község volt urbéres birtokossága 1917. évi április hó 18-án d. e. 10 órakor Alsódомonya községházánál tartandó nyilvános szó- és írásbeli zárt ajánlatokkal egybekötött árverésen eladja a tulajdonát képező erdő 73.4 kat. holdján tövön álló 2050 darab tölgyszálfát, melyek hivatalos becslés szerint 1404 m^3 műfát és 3801 $űrm^3$ tűzifát fognak szolgáltatni. Kiszállítási határidő három év, bezárólag 1920. év április hó 30-ig. Kikiáltási ár 100.000 K, melyen alul a fa el nem adatik. Bánatpénz 10.000 K.

Szabályszerűen kiállított írásbeli zárt ajánlatok, a szóbeli árverés megkezdése előtt, az árverező bizottság elnökénél nyújtandók be.

Utóajánlatok egyáltalában nem fogadtatnak el. Az árverés eredménye az elfogadott ajánlat benyújtójára azonnal, a birtokosságra nézve azonban csak a birtokossági gyűlés és az illetékes felsőbb hatóság jóváhagyása után válik kötelezővé.

Az erdő Ungvár város közvetlen szomszédságában, az ungvár-ungpéteri ut két oldalán fekszik. A kiszállítás kényelmes, értékesítési viszonyok kedvezők.

A részletes árverési és szerződési feltételek az ungvári m. kir. állami erdőhivatalnál, a Fakereskedelem — Der Holzhandel című folyóirat szerkesztőségénél (Budapest, V., Visegrádi-utca 4. sz. alatt) és Alsódомonya község volt urbéres birtokosságának elnökénél tekinthetők meg naponta a hivatalos órák alatt.

Alsódомonya, 1917. évi február hó 18-án.

(33)

Sztankó János
urbéres elnök.

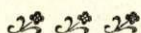
Erdei facsemeteeladás. 95/1917. sz. — Dobsina r. t. város erdőhivatala az 1917. évi erdősítesi idényre elad
600.000 darab 3 éves luczfenyőcsemetét,
200.000 darab 2 éves erdeifenyőcsemetét,
100.000 darab 2 éves vörösfenyőcsemetét. A csemeték minősége elsőrangú.

Megjegyeztetik, hogy ezen ajánlott mennyiség kisebb részekben is eladatik.

Dobsina, 1917. évi márczius hó 10-én.

(34)

V. erdőmester.

Az „Erdészeti Lapok“ 1917. évi V—VI. füzetének tartalma:

	Oldal
<i>Dr. Tuzson János:</i> A tölgylisztharmat károsításai a vinkovcei, lippai és gödöllői kincstári erdőbirtokokon	113
A cserkéregtermelés ügye	124
FAKERESKEDELEM. Breznóbánya város faeladása. — Faárverési eredmények	128
A háboruban rokkanttá lett erdészeti alkalmazottak segélyezésére szolgáló alapra befolyt adományok	132
Ujévi üdvözetek megváltása czimén a Wagner-Károly-alapítványra befolyt adományok	136
HIVATALOS KÖZLEMÉNYEK. I. Hirdetmény (a tavaszi erdészeti állami vizsga tárgyában)	137
II. Hivatalos közlemény (elvesztett erdőőri szakvizsga-bizonyítványról)	137
KÜLÖNFÉLÉK. Halálozások. — Személyi hírek. — Készüljünk fel a békére! (<i>Niklos Károly.</i>) — A Magyar Gazdaszövetség birtokpolitikai határozatai. — Erdőpusztító jégverés. (<i>Majerszky István.</i>) — Háború és madárvédelem. — Hogyan szoroznak az oroszok? (<i>Mezey Rezső</i>)	137
Változások és kitüntetések az erdészeti szolgálat köréből	147
Az Országos Erdészeti Egyesület pénztáránál 1917. évi február hóban teljesített befizetések	149
HIRDETÉSEK	I—XVII

